

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Prezident İlham Əliyevə “Çingiz Aytmatov” ordeni təqdim olunub Dövlətimizin başçısı Bişkekdə səfərdədir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 5-də Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) Dövlət Başçılarının 11-ci Zirvə görüşündə iştirak etmək üçün Qırğız Respublikasının paytaxtı Bişkeke gedib.

Zirvə görüşünün əsas toplantısı noyabrın 6-na nəzərdə tutulub. Bu ərəfədə Bişkeke gələn liderlərin müvafiq səfər proqramları var.

Noyabrın 5-də Prezident İlham Əliyev görkəmli qırğız yazıçısı Çingiz Aytmatovun (1928–2008) ev-muzeyinə gəlib. Dövlətimizin başçısı muzeylə tanış olub.

Məlumat verilib ki, muzey Bişkek yaxınlığındakı “Ala-Arça” dövlət iqamətgahında – 1986-cı ildən yazıçının yaşadığı evdə yerləşir. Onun vəfatından sonra həyat yoldaşı Mariya Aytmatova və oğlu Eldar ailəsi ilə burada yaşayırlar. Ev-muzeyi həyat yoldaşı, övladları Eldar və Şirin təşəbbüsü ilə 2014-cü il dekabrın 12-də, yazıçının anadan olmasının 86-cı ildönümündə açılıb.

Burada yazıçının şəxsi əşyaları, əlyazmaları və mükafatları qorunub saxlanılır. İkinci mərtəbədə onun kabinet, yataq otağı və kitabxana yerləşir.

Evin ikinci hissəsində Eldar Aytmatov və ailəsi yaşayır. Mədəni-maarif fəaliyyəti ilə məşğul olan Çingiz Aytmatov Beynəlxalq Fond da burada yerləşir. Fond 2000-ci ildə yazıçının özü tərəfindən təsis edilib, indi onun övladları tərəfindən idarə olunur.

İlham Əliyev ev-muzeyinin xatirə kitabına ürk sözlərini yazıb. Qeyd edək ki, dünyaca məşhur yazıçının bədii irsinə Azərbaycanda da böyük maraq var. Ulu öndər Heydər Əliyev onu “Türk dünyasının fəxri” adlandırdı. Prezident İlham Əliyev 2008-ci ildə Azərbaycanın “Dostluq” ordenini ilk olaraq Çingiz Aytmatova təqdim edib. 2024-cü il aprelin 24-də Bakıda Azərbaycan və Qırğızistan prezidentlərinin iştirakı ilə Çingiz Aytmatovun abidəsi açılıb.

Muzeydə Prezident İlham Əliyevə “Çingiz Aytmatov” ordeni təqdim edilib.

davamı səh. 2-də

COP29-a son hazırlıqlar görülür

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva noyabrın 4-də Bakı Olimpiya Stadionunun ərazisində COP29-la bağlı yaradılan şəraitlə tanış olublar.

COP29-un rəsmi “Mavi zona”sında açılış mərasiminin keçiriləcəyi “Nizami” plenar iclas zalı, İqlim Fəaliyyəti üzrə Dünya Liderlərinin Sammiti üçün hazırlanan məkanlar, eləcə də rəsmi danışıqların aparılacağı sahələrdə təşkil edilən çoxfunksiyalı müxtəlif görüş otaqlarına, eləcə də tədbir günlərində istifadə ediləcək elektrikli nəqliyyat vasitələrinə baxılıb.

səh. 2

Çoxəsrlik ədəbiyyat tariximizin 85 yaşlı muzeyi

Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi yaradılmasının 85 illiyini qeyd edir. Bu münasibətlə mədəniyyət naziri Adil Kərimli noyabrın 1-də muzeydə olub, kollektivlə görüşüb.

Muzeyin direktoru akademik Rafael Hüseynov bildirib ki, xalqımızın ədəbiyyat tarixini ən qədim zamanlardan müasir dövrə qədər əks etdirən muzey Azərbaycanın qədim mədəniyyətinin, zəngin ədəbi irsinin təbliğatçısı olmaq kimi şərəfli missiyanı həyata keçirir.

səh. 3

Gəncə
Dövlət
Filarmoniyasının
layihələri

səh. 4

Kitabla, söz sənəti ilə rövnaqlanan qardaşlıq

Azərbaycan 41-ci İstanbul Beynəlxalq Kitab Sərgisinin “fəxri qonağı” oldu

Xəbər verdikimiz kimi, 2–10 noyabr tarixlərində 41-ci İstanbul Beynəlxalq Kitab Sərgisi keçirilir. TÜYAP kompleksində “Uşaqılıq şənlikdir” şüarı altında təşkil olunan builki sərgi ölkəmiz üçün xüsusilə əlamətdardır. Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Azərbaycan ilk dəfə sərgidə “fəxri qonaq ölkə” qismində iştirak edir.

Sərginin açılışında İstanbul valisi Davud Gül, İstanbul Böyükşəhər Bələdiyyəsinin başkanı Ekrem İmamoğlu, TÜRKSOY-un baş katibi Sultan Raev, Azərbaycan Respublikası mədəniyyət nazirinin müavini Fərid Cəfərov, Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədr müavini Günay Əfəndiyeva, Türkiyə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi Kitabxanalar və Nəşriyyatlar Baş İdarəsinin rəhbəri Taner Bəyoğlu, Türkiyə Yayınçılar Birliyinin sədri Kenan Kocatürk, Azərbaycan Yazıçılar Birliyi sədrinin birinci müavini Xalq yazıçısı Çingiz Abdullayev, Azərbaycanın Xalq yazıçısı Elçin, eləcə də ölkəmizdən və Türkiyədən tanınmış və gənc yazarlar iştirak ediblər.

TÜYAP Sərgi və Konqres Mərkəzinin rəhbərliyindən İlhan Ersözülü çıxış edərək 41-ci İstanbul Sərgisi münasibətilə təbriklərini çatdırıb, sərgi haqqında məlumat verib.

Bildirilib ki, 9 gün davam edəcək sərgidə Türkiyədən və xaricdən 2000-dən çox yazar iştirak edir. Sərgi çərçivəsində 200-dən çox imza mərasimi daxil olmaqla, ümumilikdə 450-dək tədbir təşkil olunacaq.

Azərbaycan mədəniyyət nazirinin müavini Fərid Cəfərov çıxış edərək tədbir iştirakçılarına salamlayıb, belə bir nüfuzlu sərginin “fəxri qonaq ölkə”si olmaqdan məmnunluq duyduqlarını diqqətə çatdırıb.

Bildirilib ki, Azərbaycanın Ümummilli lideri Heydər Əliyevin “Bir millət, iki dövlət” kimi səciyyəyləndirdiyi Azərbaycan və Türkiyə eyni etnik-mədəni köklərə malik olmaqla zəngin ortaq dəyərləri paylaşmaqdadır. Tarixdən gələn bu yaxınlığın möhkəmlən-

məsində, xalqlarımızın qədim və zəngin mədəniyyəti və ədəbiyyatı əsas rol oynayıb.

Qeyd olunub ki, türk ədəbiyyatının böyük simaları Rəşad Nuri Güntekin, Yaşar Kamal, Nazım Hikmət, Əziz Nesin kimi yazarların əsərləri Azərbaycanda böyük rəğbətlə qarşılanıb, dəfələrlə nəşr edilib: “Bu gün də ölkəmizdə türk ədəbiyyatının tanınmış simalarının əsərlərinin tərcüməsi və təbliği işi davam etdirilir. Eyni zamanda məşhur Azərbaycan

yazarları Hüseyn Cavid, Əhməd Cavad, Yusif Vəzir Çəmənçəmənli, Almas İdirim, Əhməd Ağaoglu, Bəxtiyar Vahabzadə və başqalarının əsərlərinin Türkiyə oxucuları tərəfindən sevilməsi bizləri fərəhləndirir. Əhməd Cavadın qələmə aldığı, dahi Azərbaycan bəstəkari Üzeyir Hacıbəylinin musiqi yazdığı və Qafqaz İslam Ordusunun marşı kimi səslənən “Çirpırdın, Qara dəniz” şeiri xalqlarımızın dilinin əzbəridir”.

davamı səh. 3-də

Azərbaycanın narlı xalçaları Latviya muzeyində

Latviya paytaxtındakı “Riqa Art Nouveau” muzeyində Azərbaycanın bu ölkədəki səfirləri, “Azərbaycan ASC və Azərbaycan Fotoqraflar Birliyinin birgə təşkilatçılığı ilə “Toxunmuş nar: möhtəşəm Azərbaycan rəlyef xalçaları” adlı sərgi açılıb.

Azərbaycanın Latviyadakı səfiri Elnur Sultanov çıxış edərək sərgini ölkəmizin mədəniyyəti ilə daha da yaxından tanışlıq nöqtəyi-nəzərindən əlamətdar hadisə kimi dəyərləndirib. Bildirib ki, sərgi iki ölkə arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30 illiyinə təsadüf edir.

Diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycan xalçaçılıq sənəti və nar bayramı UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrsinin Repräsentativ Siyahısına daxil edilib və hər iki irs nümunəsi sərgidə əksini tapıb.

Direktor Aqrita Tıpane “Riqa Art Nouveau” muzeyində Azərbaycan mədəniyyətinə dair ikinci sərginin keçirildiyini, nümayiş etdirilən xalçaların bənzərsiz xüsusiyyətlərə malik olduğunu, Azərbaycan xalçaçılıq sənətinin və nar bayramının Latviyada

büyük maraq doğurduğunu söyləyib. O, bu yaxınlarda səfirlik tərəfindən Latviya ictimaiyyətinə təqdim edilmiş “UNESCO-da Azərbaycanın əbədi sərvətləri” kitabından da söz açaraq ölkəmizin zəngin mədəni irsə sahib olduğunu vurğulayıb.

Tədbir iştirakçılarına “Bağçada meyvələr” kolleksiyası, “Azərbaycanın narlı xalçaları”nın fəaliyyəti və nar bayramı haqqında videoçarxlar təqdim olunub.

Qeyd edək ki, 3D texnologiyası ilə toxunmuş narlı xalçalar “Azərbaycanın gənc rəssam Samirə Allahverdiyeva ilə birgə əməkdaşlıq layihəsi olan “Bağçada meyvələr” kolleksiyasından ilhamlanaraq yaradılıb. Eyni zamanda, Azərbaycan Fotoqraflar Birliyinin dəstəyi ilə nar mövzusunda dair fotosərgi təşkil edilib.

Tədbirin sonunda milli mətbəximizin təamları, o cümlədən UNESCO siyahısına daxil edilmiş dolma, habelə çay süfrəsi, nar məhsulları iştirakçılara təqdim olunub.

Sərgi bir ay ərzində ictimaiyyət üçün açıq olacaq.

“Zəfərimiz – şərəfimiz”: qiraət müsabiqəsi

Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının təşkilatçılığı ilə 44 günlük Vətən müharibəsində Zəfərin 4-cü ildönümünə həsr olunan “Zəfərimiz – şərəfimiz” adlı bədii qiraət müsabiqəsi keçirilib.

4–5 noyabr tarixlərində keçirilən müsabiqədə Akademik Milli Dram Teatrı, Akademik Rus Dram Teatrı, Milli Gənc Tamaşaçılar Teatrı və rayon teatrlarının artistləri, eləcə də Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetini təmsil edən qiraətçilər və iki müstəqil iştirakçı çıxış ediblər.

Çıxışları Xalq artistləri Hacı İsmayilov, İlham Namiq Kamal, Əməkdar artist Azad Şükürov, Əməkdar incəsənət xadimi Hafiz Quliyev və ATXI-nin məsul katibi Aida Qafarovanın daxil olduğu münisiflər heyəti qiymətləndirib.

Müsabiqənin nəticələri barədə növbəti sayımızda.

“Təbiətdə tarazlıq”

Bakıda italyalı monumental heykəltarasın sərgisi

Noyabrın 1-də Heydər Əliyev Mərkəzində tanınmış italyalı monumental heykəltaras Lorenso Kuinnin (Lorenzo Quinn) “Təbiətdə tarazlıq” (“Equilibrium in Nature”) adlı sərgisi açılıb.

Sərginin Bakıda keçiriləcək BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyası Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) ərəfəsində təşkil olunması təsadüfi deyil. “Təbiətdə tarazlıq” ekspozisiyası diqqəti ekoloji məsələlərə yönəldir, sərginin konsepsiyasının əsasını isə ətraf mühitin dark olunması, təbiətə qayğı ideyası təşkil edir.

Açılış mərasimindən əvvəl heykəltaras bu barədə deyib: “İnanılmaz məkanda bu sərgini təşkil etmək mənə çox həyəcanlandırır. Şadam ki, sərgim COP29 ilə üst-üstə düşür, çünki mənim sənət əsərlərimin hər biri özlüyündə bir universal mesajdır. Bu mesaj sevgini, sülhü və davamlılığı tərənnüm etdirir”.

davamı səh. 8-də

Cahangir
Cahangirovun
mahnıları
səslənib

səh. 5

Prezident İlham Əliyevə “Çingiz Aytmatov” ordeni təqdim olunub Dövlətimizin başçısı Bişkekdə səfərdədir

əvvəlki səh. 1-də

Çingiz Aytmatov Fondunun prezidenti Eldar Aytmatov çıxış edərək deyib: “Bu gün mən “Çingiz Aytmatov” ordenini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyevə təqdim etmək şərəfinə nail oluram. Bu mükafat dərin hörmətin və yüksək nüfuzun rəmzidir. Bu, humanist dəyərlərin möhkəmləndirilməsinə, mədəni dialoqun dəstəklənməsinə və böyük yazıçımızın yaradıcı irsinin qorunub saxlanılmasına Sizin verdiyiniz müstəsna töhfəyə görə minnətdarlıq əlamətidir.

Çingiz Aytmatov yalnız yazıçı deyil, həm də xalqlar arasında sülh, qarşılıqlı anlaşma və birlik ideyalarını təbliğ edən əsl körpü olub. Cənab Prezident, bu gün biz bu prinsiplərin Sizin fəaliyyətinizdə necə təcəssüm etdiyini görürük. Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycan mədəniyyətlərarası mübadilənin və əməkdaşlığın təşəbbüsünü kimi çıxış edir, digər ölkələrlə dinc və yaradıcı münasibətləri təşviq edir... İnandırıcı ki, Sizin saylarınız sayısında Aytmatovun adı bundan sonra da xalqları birləşdirəcək, mədəni tərəqqi və humanizm rəmzi olacaqdır.

Dərin hörmət və qürur hissi ilə Sizə müasir dünyada və ümumi mədəni irsimizin qorunub saxlanılmasında oynadığınız rola verilən yüksək qiymətin əlaməti olan “Çingiz Aytmatov” ordenini təqdim edirəm”.

Eldar Aytmatov onu da diqqətə çatdırıb ki, ilk dəfə Azərbaycanın bir nömrəli “Dostluq” ordeni Çingiz Aytmatova təqdim edilib, indi isə bir nömrəli “Çingiz Aytmatov” ordeni Azərbaycan Prezidentinə təqdim olunur.

Prezident İlham Əliyev fəaliyyətinə verilən bu qiymətə görə Çingiz Aytmatov Fonduna, yazıçının ailə üzvlərinə və yaxınlarına minnətdarlığını bildirib. Qeyd edib ki, bu ordeni Aytmatovun yaşadığı, işlədiyi, yazıb-yaratdığı, ruhunun indi də dolaşdığı evdə almaq mənim üçün böyük şərəfdir: “Onun yaradıcılığı bütün dünyaya məxsusdur. Qeyd etdiyiniz kimi, onun kitabları 185 dillə, demək olar ki, bütün dillərə tərcümə olunub. Bu gün sizdən öyrəndim ki, onun kitablarının yenidən, xüsusən, yeni tərcümədə nəşrinə tələbatın olması onu göstərir ki, Çingiz Aytmatovun həyata, insanlara, təbiətə, öz xalqına münasibətdə sözlünə, fikirlərinə ehtiyac var. Sözsüz ki, onun yaradıcılığı bütün mümkün sədləri ötüb keçib və əbədi olaraq oxucuları sevindirəcək, düşünməyə, yaqın ki, bir çox məsələləri yenidən başa düşməyə dəvət edəcək. Onun yaradıcılığını çox sevən və bir çox əsərlərini oxuyan insan kimi deyə bilərim ki, onlar səni düşünməyə, hətta cəmiyyətə, dünyaya, təbiətə, öz fəaliyyətinə nəzər salmağa vadar edir. Atam Heydər Əliyevin dediyi kimi, Çingiz Aytmatov tək qırğız xalqının deyil, həm də bütün Türkdünyasının fəxridir. Artıq dediyim kimi, o, dünyaşöhrətli yazıçı, ictimai xadim idi və əsərləri müxtəlif mədəniyyətlərə məxsus insanlar tərəfindən başa düşülürdü. Amma, eyni zamanda, onun əsərlərini oxuduqda görərsən ki, Çingiz Aytmatov məhz öz ölkəsinin, öz xalqının problemlərinə dərinliklərlə nüfuz edirdi, öz xalqının nümayəndələrini təsvir edirdi. Yeni, o, sırf milli yazıçı idi, eyni zamanda, bütün dünya tərəfindən başa düşülürdü. Zənnimcə, onun müfəkkir kimi nadirliyinin sirri də bundadır”.

Dövlətimizin başçısı Aytmatovun 2008-ci ildə Azərbaycana son səfərini, onunla görüşünü də xatırlayıb: “O, Bakıya yaxşı əhvali-ruhiyyədən gəlmişdi, biz onunla çoxlu söhbət etdik, o, gələcək planlarından danışdı, çox yaxşı görünürdü, mən buna ürəkden sevindim. Amma bir neçə aydan sonra o, vəfat etdi. Əlbəttə, bu, kədər hissi doğurur, çünki o, hələ yaşaysa, öz yaxınlarını sevindirə, onları qayğısı və şəfqəti ilə əhatə edə, həmçinin məhz bu gün aktual olan xeyli sayda əsər yarada bilərdi. Çünki onun bu dünyadan köçdüyü vaxtdan bəri həm bizim regionumuzda, həm də dünyada çoxlu hadisələr baş verib, zənnimcə, onun sözü çox mühüm olardı, tək bizim regionumuz üçün deyil, həm də ümumilikdə dünya siyasəti üçün. Çünki o, yaradıcılıq fəaliyyəti ilə yanaşı, həmçinin çox nüfuzlu ictimai xadim idi”.

Prezident çıxışının sonunda Çingiz Aytmatovun ocağına dəvət edib və bu mükafata layiq görüldüyü üçün təşəkkürünü ifadə edib.

Sonra İlham Əliyev və Çingiz Aytmatovun ailə üzvləri birgə çay səfəri arxasında söhbət ediblər.

Sonda qarşılıqlı xatirə hədiyyələri təqdim olunub.

Bakıda yeni yaşıl məkan

Prezident İlham Əliyev noyabrın 1-də Bakı Dəmiryol Vağzalının və metronun “28 May” stansiyasının qarşısındakı ərazidə aparılmış abadlıq və yenidənqurma işlərindən sonra yaradılan şəraitlə tanış olub.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov dövlətimizin başçısına Puşkin küçəsinin Azadlıq prospekti ilə birləşməsindən Dilərə Əliyeva küçəsi ilə kəsişməsinədək olan

hissəsində – Bakı Dəmiryol Vağzalı və metronun “28 May” stansiyasının qarşısındakı ərazidə görülmüş işlər barədə məlumat verdi.

Bildirilib ki, ümumi sahəsi 3,5 hektar olan ərazidə minik avtomobillərinin hərəkəti ləğv edilərək, müasir tələblərə cavab verən avtobus, piyada və velosiped zolaqları yaradılıb. Köhnə döşəmə örtükləri ləğv edilərək, qranit bordürlər düzülüb. Ərazidə ümumi sahəsi təqribən 2300 kvadratmetr olan yaşillıq yaradılıb, İtaliyadan gətirilmiş 200-dən çox ağac, 15 mindən çox kol əkilib, işıqlandırma işləri aparılıb, oturaçaqlar quraşdırılıb. Həmçinin müasir tikinti norma və qaydalarına cavab verən 2 fəvvarə, 2 dayanacaq inşa edilib, elektrik avtobusları üçün 4 enerjiqoldurma məntəqəsi quraşdırılıb.

COP29-a son hazırlıqlar görülür

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva noyabrın 4-də Bakı Olimpiya Stadionunun ərazisində COP29-la bağlı yaradılan şəraitlə tanış olublar.

Prezidentin köməkçisi Anar Ələkbərov dövlətimizin başçısına və birinci xanıma burda yaradılan şərait barədə məlumat verib. Prezident və birinci xanım COP29-un keçiriləcəyi tarixlərdə (11–22 noyabr) tədbir məkanı ərazisində istifadə ediləcək yük və səmərəli tədarüklə, eləcə də tibbi və yanğınsöndürmə üçün nəzərdə tutulan elektrikli minimobillər, Sammit zamanı yüksək səviyyəli qonaqların ərazidə hərəkətinin təmin etmək üçün istifadə olunaçaq qolf-mobillər və elektrikli avtobuslar, həmçinin tədbir günlərində şəhər ərazisində hərəkət edəcək digər elektrikli nəqliyyat vasitələrinə baxıblar.

COP29-un rəsmi “Mavi zona”sında açılış mərasiminin keçiriləcəyi “Nizami” plenar iclas zalı, İqlim Fəaliyyəti üzrə Dünya Liderlərinin Sammiti üçün hazırlanan məkanlar, eləcə də rəsmi danışıqların aparılacağı sahələrdə təşkil edilən çoxfunksiyalı müxtəlif görüş otaqları ilə tanışlıq olub. Qeyd edilib ki, burada Azərbaycanın mədəniyyəti və təbiətini təbliğ edən müxtəlif ekspozisiya və sərgilər var. Bildirilib ki, BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə

Konvensiyasına yaxın günlərdə təhvil veriləcək “Mavi zona”da hazırda COP29 çərçivəsində pre-sessiya görüşləri keçirilir.

Dövlətimizin başçısı və birinci xanım akkreditasiya və qeydiyyat prosesləri ilə tanış olublar. Bu günədekı konfransda qeydiyyatdan keçmiş nümayəndə heyətləri ilə bağlı ətraflı məlumat verilib, tədbirə böyük marağın olduğu bildirilib.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Azərbaycan və digər ölkə

pavilyonlarının tikinti prosesləri ilə tanış olub, müxtəlif maraqlı tərəflərin iştirakı ilə geniş iş-tirakçı auditoriyası, eləcə də ictimaiyyət üçün açıq platforma rolunu oynayacaq “Yaşıl zona”da olublar, Heydər Əliyev Fondu və Sifir Atık Fondunun birgə pavilyonu olan Həmrəylik mərkəzi, həmçinin digər tərəfdarların və ölkələrin sərgi stendlərinə baxıblar. “Yaşıl zona”nın ümumi konsepti, bu zonada keçiriləcək yüksək səviyyəli konfrans və tədbirlər barədə ətraflı məlumat verilib.

Dövlət Pantomima Teatrının binası təmir ediləcək

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva teatrda olub

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri oktyabrın 31-də Azərbaycan Dövlət Pantomima Teatrının binasında mövcud vəziyyətlə tanış olublar.

göstərib. 2000-ci il martın 6-da 2005-ci ildən Azərbaycan Dövlət kollektivə dövlət statusu verilib. Pantomima Teatrı keçmiş “Şə-

fə” kinoteatrının binasında yerləşir.

Pantomima teatri böyük tamaşaçı rəğbəti qazanan mədəniyyət ocaqlarımızdan biridir. Teatrın bu növünün əsas üstünlüklərindən biri onun üçün dil baryerinin olmamasıdır. Ötən müddət ərzində kollektiv Almaniyaya, Avstriya, Bolqarıstan, İsveçrə, Gürcüstan, Qazaxıstan, Mərakeş, Rusiya və digər ölkələrdə Azərbaycan mədəniyyətini uğurla təmsil edib.

Qeyd edilib ki, Azərbaycan Dövlət Pantomima Teatrının hazırda yerləşdiyi bina 1900-cü ildə inşa olunub və yerli əhəmiyyətli memarlıq abidələri sıyahısındadır.

Mövcud vəziyyətlə tanışlıq zamanı binada görülməli olan zəruri təmir işləri barədə də məlumat verilib.

Noyabrın 5-də Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü və himayədarlığı ilə BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyası Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində “Dünya dinləri yaşıl planet uğrunda” mövzusunda Dünya dini liderlərinin qlobal Bakı Sammiti işə başlayıb.

Sammit Azərbaycanın Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi, Beynəlxalq Müsəlman Ağsaqqallar Şurası, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi və BMT-nin Ətraf Mühit Programı tərəfindən təşkil olunub.

Sammitin açılış mərasimində Baş nazir Əli Əsədov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin iştirakçılara müraciətini oxuyub.

“Bu gün dünyamızın üzvləşdiyi iqlim dəyişmələri, atmosferin və ətraf mühitin çirklənməsi, quraqlıq və səhrələşmə, biomüxtəlifliyin itirilməsi, su qıtlığı, ərzaq çatışmazlığı və bu kimi digər global ekoloji problemlər bəşəriyyətin mövcudluğu və gələcəyi üçün ciddi təhdidlər yaratmaqdadır. İqlim böhranı və ekoloji təhlükəsiz-

“Dünya dinləri yaşıl planet uğrunda”

Bakıda dünya dini liderlərinin sammiti

lik məsələləri dünya dövlətlərinin birgə əməkdaşlığını, beynəlxalq ictimaiyyətin bütün səviyyələrində səylərinin birləşdirilməsini zəruri edir. COP tədbirlərində inklüzivlik prinsiplərinə uyğun olaraq nüfuzlu dini liderlərin bir araya gəlməsini, planetimizin taleyi naminə onların narahatlığını və ümumi işə töhfə vermək əzmini yüksək qiymətləndirirəm”, – deyərək müraciətdə bildirilib.

Diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycan yaxın tarixi keçmişində əsassız ərazi iddialarına məruz qalaraq ədalətsiz müharibəyə cəlb edilib, bu qanlı savaşın ağır fəsadlarını yaşamaqlı olub: “Siz Azərbaycanın əzəli torpağı olan Qarabağda səfəriniz zamanı Ermənistan tərəfindən 30 illik işğal dövründə törədilmiş ekosis, kultursuz və urbisid kimi cinayətlər əməllərini acı nəticələrini əyani

şəkildə görmək imkanı qazanacaq, ölkəmizin bölgədə ekoloji tarazlığı bərpa etmək istiqamətində yeni iqtisadiyyata, bərpamətlənən əraziləri əsaslanan genişmiqyaslı yenidənqurma işləri ilə bilavasitə tanış ola bilərsiniz”.

Açılış mərasimində BMT-nin baş katibi Antonio Quterreşin sammit iştirakçılarna videomüraciəti də təqdim olunub.

Qeyd edək ki, ikgünlülük sammitdə 30-a yaxın din liderləri, dini mərkəzlərin başçıları, müxtəlif konfessiyaları, ümumilikdə 55 ölkəni və 30 beynəlxalq təşkilatı təmsil edən dövlət, elm və din xadimləri nümayəndələri iştirak edirlər.

Dünya dini liderlərinin I və II Dünya sammitlərinə ev sahibliyi etmiş Azərbaycanda COP29 çərçivəsində keçirilən budəfəki sammit bəşəri əhəmiyyətli daşıyan, planetimizin gələcəyi üçün həyatı önəm kəsb edən konkret problemin – iqlim dəyişmələri probleminin mənavi dəyərləndirilməsi işinə real töhfələr vermək məramı daşıyır.

“Nəsildən-nəslə teatr” layihəsi davam edir

Növbəti qonaq yazıçı-dramaturq İlqar Fəhmi olub

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrının kiçik səhnəsində “Dramaturgiya: əvvəldə söz var idi” adlı panel keçirilib.

Panelin qonağı yazıçı-dramaturq İlqar Fəhmi gənclərlə dramaturgiya sənətinin sirləri, nəzəri-praktiki əsasları, yeni yaradıcı tendensiyalar, postmoderniz-postdramatizm fəlsəfi müstəvisində teatr və mətn kimi mövzularda fikir mübadiləsi aparıb.

O, həmçinin mədəni, tarixi məqamlara da toxunaraq sözlün gücünün onun düzgün çatdırılmasında olduğuna diqqət çəkib.

Qeyd edək ki, “Nəsildən-nəslə teatr” layihəsi üzrə seminar və görüşlərin keçirilməsində məqsəd nəsillər arasında fikir və təcrübə platforması yaratmaqla Azərbaycanda teatr prosesinin inkişafına töhfə vermək, bu sahəyə marağı artırmaq, gəncləri teatra cəlb etmək və aktiv yaradıcı mühit formalaşdırmaqdır.

Elmi Bərpa Mərkəzinin Rusiya institutu ilə əməkdaşlıq sazişi yenilənib

Muzey Sərvətləri və Xatirə Əşyalarının Elmi Bərpa Mərkəzi (MSXƏEBM) ilə Rusiyanın Bərpa üzrə Dövlət Elmi-Tədqiqat İnstitutu (QosNIIR) arasında əməkdaşlıq davam edir.

Elmi Bərpa Mərkəzinin direktoru Zərifə Məlikova və direktor müavini İrane Allahverdiyeva bu əməkdaşlıq çərçivəsində bağlanmış sazişi yeniləmək, habelə QosNIIR-in dəvəti ilə 30-31 oktyabr tarixlərində keçirilən və institutun Dəzgah tempera boyakarlığının elmi bərpası şöbəsinin 65 illik yubileyinə həsr olunan “XXI Lelekov mühazirələri”ne qatılmaq üçün Moskvağa səfər ediblər. Mərkəzlə QosNIIR arasında qarşılıqlı mübadilə və əməkdaşlıq barəsində saziş yenilənərək imzalanıb.

Mərkəzin direktoru Zərifə Məlikova “XXI Lelekov mühazirələri”ndə “Ağac heykəllərinin bərpasında MSXƏEBM-in rolu” adlı təqdimatla, İrane Allahverdiyeva isə “MSXƏEBM-də bərpa olunan ikonaların tədqiqat problemləri” adlı məruzə ilə çıxış ediblər.

Tədbir zamanı Rusiya Federasiyasının Əməkdar incəsənət xadimi, Moskva şəhərinin fəxri bərpəçisi, rəssam, akademik O.V.Yaxontun “Bədii və elmi yaradıcılığın səhifələri” ikicildiyinin təqdimatı olub. Kitab müəllif tərəfindən Azərbaycan nümayəndələrinə təqdim edilib.

Çoxəsrlik ədəbiyyat tariximizin 85 yaşlı muzeyi

Mədəniyyət naziri muzeyin kollektivi ilə görüşüb

Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi yaradılmasının 85 illiyini qeyd edir. Bu münasibətlə mədəniyyət naziri Adil Kərimli noyabrın 1-də muzeydə olub, kollektivlə görüşüb.

Muzeyin direktoru, Milli Məclisin sədr müavini akademik Rafael Hüseynov mədəniyyət ocağının tarixindən söz açıb. Qeyd edib ki, muzey daha Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin 800 illik yubileyinə hazırlıq ərəfində Azərbaycan SSR Xalq Komissarları Sovetinin 1 noyabr 1939-cu il tarixli qərarı ilə yaradılıb. II Dünya müharibəsi səbəbindən muzeyin açılışı 1945-ci il mayın 14-də olub.

Akademik bildirib ki, xalqımızın ədəbiyyat tarixini ən qədim zamanlardan müasir dövərə qədər əks etdirən muzey Azərbaycanın qədim mədəniyyətinin, zəngin ədəbi irsinin təbliğatçısı olmaq kimi şərəfli missiyanı həyata keçirir. Bu gün muzeyin müasir dünya standartlarına cavab verən, tam kompüterləşdirilmiş, innovativ vasitələrlə zənginləşdirilmiş ekspozisiyası Azərbaycan ədəbiyyatının inkişaf mərhələlərini əhatə edir. Dünyanın hər yerindən Azərbaycana gələn qonaqlar Ədəbiyyat Muzeyini məmnunluq hissi ilə ziyarət edirlər. Ekspozisiyada qədim əlyazmalar, rəsm əsərləri, xalçalar, nadir çap kitabları, nəfis miniatürler, məşhur xəttatların əlyaz-

maları, numizmatika nümunələri, yazıçıların xatirə əşyaları, sənədli fotosəkillər və s. qorunur, nümayiş etdirilir.

Diqqətə çatdırılıb ki, muzeyin yeniləmiş ekspozisiyasında monitorlar vasitəsilə ziyarətçilər qiymətli audio-video materiallarla – müxtəlif filmlərdən, səhnə əsərlərindən fraqmentlərlə, görkəmli Azərbaycan bəstəkarlarının əsərləri, tanınmış aktyorların ifasında poeziya nümunələri ilə tanış ola bilərlər. Muzeyin fondları tədqiqatçı alimlər üçün geniş imkanlar yaradır.

Mədəniyyət naziri Adil Kərimli bildirib ki, Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi milli dəyərlərimizi yaşadan bir ocaqdır: "Muzeyin yaranma tarixi Nizami Gəncəvinin adı ilə bağlı olsa da, o, Azərbaycanın zəngin ədəbiyyat tarixini və bütövlükdə qeyri-maddi mədəni irsini özündə ehtiva edən böyük bir mərkəzdır. Muzey uzun illər Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının nəzərində fəaliyyət göstərərək böyük bir dəst-xətt qoyub. Muzeyin hazırda Mədəniyyət Nazirliyi sistemində olması bizim üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Bu gün Azərbaycanın mədəniyyət siyasəti elmə, təhsilə, ümumiyyətlə, məarifləndirməyə köklənmiş bir istiqamət götürüb. Bu, Prezident İlham Əliyevin siyasətinin əsas istiqamətidir. Azərbaycanın ədəbiyyat və mədəniyyətinin qorunmasında, təbliğində bu muzeyin xüsusi rolu var".

Nazir 85 illik yubiley münasibətlə muzeyin kollektivini təbrik edib, fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb.

Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafındakı xidmətlərinə görə və muzeyin yaradılmasının 85 illik yubileyi münasibətlə kollektiv Mədəniyyət Nazirliyinin Fəxri diplomu ilə təltif olunub.

Fəxri diplom direktor Rafael Hüseynova təqdim edilib, xatirə şəklində çəkilib.

Görüşdən sonra nazir muzeyin zəngin ekspozisiyası ilə tanış olub.

Nurəddin

Mədəniyyət Nazirliyində Xalq artisti Yalçın Adıgözəlovla görüş

Noyabrın 4-də tanınmış dirijor, Xalq artisti, Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının professoru Yalçın Adıgözəlovun 65 yaş tamam olub. Bu münasibətlə Mədəniyyət Nazirliyində sənətkarla görüş keçirilib.

Mədəniyyət naziri Adil Kərimli yubileyi münasibətlə musiqi xadimini nazirliyin kollektivi və mədəniyyət ictimaiyyəti adından təbrik edib, ona xoş arzularını çatdırıb.

Bildirilib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri Mehriban xanım Əliyeva tərəfindən ölkəmizdə mədəniyyətin digər sahələri kimi, musiqi sahəsinin də inkişafına davamlı diqqət və qayğı göstərilir. Musiqimizin inkişafında xidmətləri olan insanların əməyi yüksək qiymətləndirilir. Yalçın Adıgözəlov da bu sahədəki fəaliyyətinə görə "Xalq artisti" fəxri adına layiq görülüb, "Şöhrət" ordeni ilə təltif olunub.

Qeyd olunub ki, Yalçın Adıgözəlov klassik repertuara malik çoxsaylı Bakı premyeralarının təşkilini və Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərini dünyada aktiv təbliğatını həyata keçirərək, ölkəmizdə və xaricdə simfonik orkestrlərlə geniş konsert fəaliyyəti göstərib.

Görüşdə Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafındakı xidmətlərinə görə yubilyara nazirliyin fəxri diplomu təqdim edilib.

Yalçın Adıgözəlov yaradıcılığında verilən qiymətə və təbrikə görə təşəkkürünü bildirib. Söhbət zamanı musiqi sahəsinin inkişaf perspektivləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Qeyd edək ki, professor Yalçın Adıgözəlov 30 ilə yaxındır ki, Bakı Musiqi Akademiyasında pedaqoji fəaliyyətlə məşğuldur. Onun tələbələri respublikanın aparıcı dirijorlarıdır. Xalq artisti 2023-cü ildən Heydər Əliyev Sarayının nəzdində fəaliyyət göstərən Niyazi adına Dövlət Simfonik Orkestrinin bədii rəhbəri-baş dirijorudur.

Kitabla, söz sənəti ilə rəvnəqlənən qardaşlıq

Azərbaycan 41-ci İstanbul Beynəlxalq Kitab Sərgisinin "fəxri qonağı" oldu

Əvvəli səh. 1-də

Nazir müavini bildirib ki, bu gün Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri tarixinin qızıl dövrünü yaşayır. Bunun da əsasında, ilk növbədə, dövlət başçılarımız – Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın şəxsi dostluğu dayanır. Dövlətlərimizin müttəfiqlik münasibətləri mədəni əlaqələrin də inkişafına müsbət təsir yaradır. Ölkələrimiz həm ikitərəfli, həm də bəynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində uğurla əməkdaşlıq edir.

Fərid Cəfərov çıxışının sonunda sərginin təşkilində zəhmət olanlara

və Azərbaycan nümayəndə heyətinə göstərilən yüksək qonaqpərvərliyə görə təşəkkürünü bildirib, sərginin işinə uğurlar arzulayıb.

İstanbul Böyükşəhər Bələdiyyəsinin başkanı Ekrem İmamoğlu, Türkiyə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi Kitabxanalar və Nəşriyyatlar Baş İdarəsinin rəhbəri Taner Beyoğlu, Türkiyə Yayıncılar Birliyinin sədri Kenan Kocatürk, İstanbul valisi Davud Gül, sərginin "fəxri yazarı" Yalvaç Ural və başqaları çıxış edərək sərginin əhəmiyyətini vurğulayıblar. Çıxışlarda Türkiyədə kitab sənayesinin mövcud vəziyyəti və qarşıda du-

ran vəzifələrdən də söz açılıb. İstanbul valisi Davud Gül Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri nazir müavini Fərid Cəfərova valiliyinin hədiyyə plaketini təqdim edib.

Sərginin rəsmi açılışını bildirən lent kəsilib.

Tədbir iştirakçıları sonra sərgi məkanında Azərbaycan stendinin açılışında iştirak ediblər.

Sənətdirəmizin iştirakı ilə bədii program təqdim olunub. Yeniyetmə xanəndə Həzrət Əzizlinin ifasında "Bayatı-Şiraz" muğamı səsləndirilib. Bu il 530 illiyi qeyd olunan dahi Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzulinin "Leyli və Məcnun" əsəri əsasında Üzeyir Hacıbəylinin yazdığı eyniadlı operanın rəqs kompozisiyası təqdim olunub.

Əməkdar artist Nuryyə Hüseynova "Yaşa, Azərbaycan!" mahnısını ifa edib. Xanəndə Xalq artisti Elçin Həşimov (tar), Əməkdar artist Elnur Əhmədov (kamança) və Siyavuş Kərimov (nağara) müşayiət ediblər. Daha sonra Azərbaycan stendi ilə tanışlıq olub. Məlumat verilib ki, stenddə ölkəmizdən 20-dən çox nəşriyyatın kitabları, ümumilikdə 2 min nüsxədən çox çap

məhsulu yer alıb. Azərbaycan stendində Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun nəşrlərinə də ayrıca guşə ayrılıb. Qeyd edək ki, 41-ci İstanbul sərgisinin "fəxri qonaq ölkəsi" kimi Azərbaycanın stendində 2-4 noyabr tarixlərində 20-dək müxtəlif səpkili tədbir təşkil edilib.

Fariz Yunisli
İstanbul

Nizami irsi, aşiq şeiri, nağillər...

İstanbul sərgisində kitablarımızın təqdimatları

TÜYAP kompleksində keçirilən 41-ci İstanbul Beynəlxalq Kitab Sərgisi Azərbaycan ədəbiyyatı ilə bağlı yeni nəşrlərin təqdimatları ilə də yadda qalıb.

Görkəmli rus şərqşünas-alimi Yevgeni Bertelsin türk dilinə tərcümə olunmuş "Böyük Azərbaycan şairi Nizami" kitabı Türkiyədəki səfərliyimizin nəzdindəki Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin (AMM) layihəsi əsasında tərcümə edilərək işıq üzü görüb.

AMM-in direktoru Samir Abbasov layihə haqqında danışıb, Nizami Gəncəvinin həyat və yaradıcılıq haqqında olan kitabın türkçə nəşrinin əhəmiyyətini diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, tədqiqatçılar "Türk ədəbiyyatı" dərgisinin baş redaktoru, ədəbiyyatımızın dostu İmdat Aşvar çevirib.

Şair, tədqiqatçı Fərid Hüseyn, tərcüməçi İmdat Aşvar və başqaları çıxış edərək kitabın nizamışünaslığa mühüm töhfə kimi qiymətləndirilib.

Noyabrın 4-də sərgi məkanında bu il 100 illiyi qeyd olunan Azərbaycan aşiq sənətinin görkəmli nümayəndəsi Mikayıl Azaflının (1924-1990) şeirlərindən ibarət kitabın təqdimatı keçirilib.

Təqdimat mərasimi TÜRKSOY, Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Milli Kitabxanasının birgə təşkilatlığı ilə gerçəkləşib.

Tədbir moderatoru Azərbaycanın TÜRKSOY-dakı nümayəndəsi Elçin Qafarlı nəşrin ərəsəyə gəlməsindən danışdı. Qeyd

edib ki, "Aşiq Mikayıl Azaflı. Seçilmiş şeirlər" adlı kitab görkəmli saz-söz ustasının 100 illiyinə həsr olunub.

Həmin gün Türkiyədəki AMM-in layihəsi ilə bu yaxınlarda türkçə çap olunmuş daha bir kitabın – "Azərbaycan xalq nağilləri"nin də təqdimatı keçirilib.

Bildirilib ki, kitabın tərtibçisi Türkiyədə yaşayan azərbaycanlı alim, kulturoloq Mətanət Hüseynova, nağillər üzrə illüstrasiyaların müəllifi tanınmış uşaq rəssamı Nüşabə Kiçikdir.

Kitabda "Tıq-tıq xanım", "Cırdan", "Şəngülüm, Şüngülüm, Məngülümün nağılı", "Keçəl", "Göyçək Fatma", "Ovcu Pirimin nağılı", "Sehri xalça", "Təpəgözün nağılı", "Məlikməmməd", "Tülkü, tülkü, tünbəki" – ümumilikdə 12 nağıl yer alıb.

Tədbirdə İstanbulda Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Mübariz İbrahimovun adını daşıyan orta məktəbin bir qrup şagirdi də iştirak edib. Onlar uşaq yazıçılarına suallar ünvanlayıb, şeirlər söyləyiblər.

İstanbulda Azərbaycan yazarlarının iştirakı ilə panel və imza mərasimləri

41-ci İstanbul Beynəlxalq Kitab Sərgisinin "fəxri qonaq ölkəsi" olan Azərbaycan yazarlarının iştirakı ilə sərgi məkanında və milli stendində imza mərasimləri, ədəbi müzakirələr təşkil olunub.

Noyabrın 2-də "Sosial media çağında yazmaq" mövzusunda həsr olunan ilk panel esseist, ədəbiyyatşünas Qismət Rüstəmovun moderatorluğu ilə keçirilib. Müzakirədə yazarlar Sahilə Yaya, Uluçay Akif və Rəvan Cavid iştirak ediblər. Qeyd olunub ki, çağdaş dünyada texnologiyə yeniliklər insanın fəaliyyət və davranışlarına sanki bir sürət və tələsgənlik gətirib. Buna görə də yazıçılarda maraqlı mövzular seçməsi və diqqətçəkən üslub nümayiş etdirməsi zəruridir.

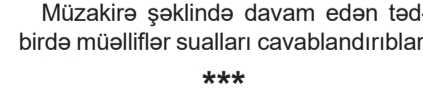
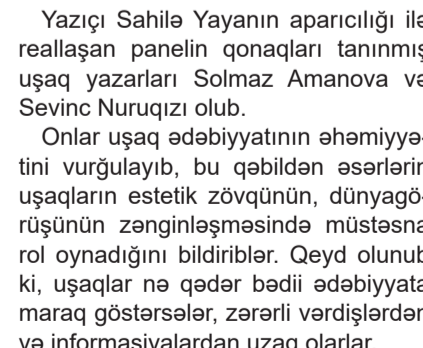
Yazarlar onlara ünvanlanan sualları cavablandırıblar, səsləndirilən fikirlərlə bağlı müzakirə aparılıb.

Həmin gün Azərbaycan stendində yazıçılar Günəl Şamilqızının "Div olanda nə olar?" (povest və hekayələr) və Cavid Zeynalının "Coğrafiya müəlliminin pencəyi" (hekayələr) kitablarının imza mərasimi olub.

Şair Fərid Hüseyn hər iki yazar və kitabları haqqında məlumat verib. Bildirilib ki, hər iki nəşr Mədəniyyət Nazirliyinin təşəbbüsü ilə 2016-cı ildən həyata keçirilən "Azərbaycan kitabının dünyaya tanıtılması" layihəsi çərçivəsində "Azərbaycan ədəbiyyatı gənclik seriyası" üzrə 2020-ci ildə Türkiyədə "Zəngin yayıncılıq" nəşriyyatında çap olunub. Kitabları tanınmış şair-tərcüməçi Yurtsven Şen türkçəyə uyğunlaşdırıb.

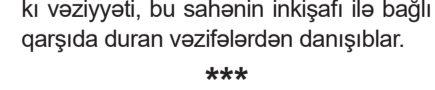
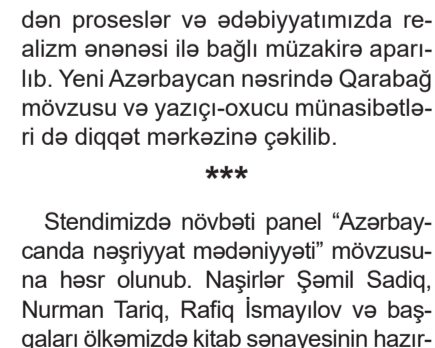
Sonra müəlliflər kitabları oxucular üçün imzalayıblar.

Daha bir panel müzakirəsi uşaq ədəbiyyatına həsr edilib.

"Yeni Azərbaycan hekayəçiliyi və romançılığı" mövzusunda panel müzakirəsində yazarlar Aqşin Yenisey, Nərimin Kamal, Cavid Zeynallı və Ülvi Babasov çıxış ediblər.

Paneldə Azərbaycan nəsrində ge-

den proseslər və ədəbiyyatımızda realizm ənənəsi ilə bağlı müzakirə aparılıb. Yeni Azərbaycan nəsrində Qarabağ mövzusu və yazıçı-oxucu münasibətləri də diqqət mərkəzinə çəkilib.

Stendimizdə növbəti panel "Azərbaycanda nəşriyyat mədəniyyəti" mövzusunda həsr olunub. Nəşirlər Şəmil Sadiq, Nürman Təriq, Rafiq İsmayilov və başqaları ölkəmizdə kitab sənayesinin hazırkı vəziyyəti, bu sahənin inkişafı ilə bağlı qarşıda duran vəzifələrdən danışdıblar.

Bundan əlavə, stendimizdə yazıçı Rəvan Cavidin türk dilində işıq üzünə gətirdiyi "Absurd menyü" və esseist, ədəbiyyatşünas Qismət Rüstəmovun "Gələcəyin tarixi" (türkçə) kitablarının imza mərasimləri keçirilib.

Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrı Qarabağ Universitetində Zəfər Gününü münasibətilə "Dəmir yumruq" adlı ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş etdirib.

Teatrın "Zəfər həftəsi" çərçivəsində təqdim etdiyi səhnə işi 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılmış Qələbənin dördüncü il-dönümünə və şəhidlərimizin əziz xatirəsinə həsr olunub.

Kompozisiyada Xalq artisti Şükufə Musayeva, Əməkdar artistlər Teymur Məmmədov, Nazir Rüstəmov və digər tanınmış aktyorların ifasında Azərbaycan və Türkiyə şairlərinin vətənpərvərlik mövzulu şeirləri səslənib.

Səhnə işinin ssenari müəllifi teatrın direktoru Əməkdar artist Yadigar Muradov, quruluşçu rejissoru Əməkdar artist Loğman Kerimovdur.

Qazax teatrının aktyoru Qazaxıstanda mükafat qazanıb

Xəbər verdiyimiz kimi, 28 oktyabr – 3 noyabr tarixlərində Qazaxıstanın paytaxtı Astanada keçirilən III Beynəlxalq "Theatre All" festivalında ölkəmizdən Qazax Dövlət Dram Teatrı da təmsil olunub.

Tanınmış qazax yazıçı-dramaturqu, rəqqas və caz artisti, Dövlət mükafatı laureatı Roza Mukanovanın yaradıcılığına həsr olunan festivalda Qazax teatri müəllifin

eyniadlı tragikomediyası əsasında hazırlanan "Çadır altında – mən" tamaşası ilə çıxış edib.

M.Qorki adına Qazaxıstan Dövlət Akademik Rus Dram Teatrında nümayiş etdirilən səhnə əsəri maraqla qarşılanıb. Tamaşaçılar arasında dramaturq Roza Mukanova və Azərbaycanın Qazaxıstandakı səfiri Ağalar Atamoğlanov da olub.

Tamaşa heyətindən Əməkdar artist Xəzər Gəncəli "ən yaxşı aktyor" nominasiyasında mükafata layiq görülüb.

Mükafatlandırma K.Kuanışbayev adına Qazax Milli Musiqili Dram Teatrında olub.

Xatırladaq ki, tamaşanın quruluşçu rejissoru Əməkdar artist Musa Eyyubov, quruluşçu rəssamı Aysan Omarova, musiqi tərtibatçısı Vahid Bayramovdur.

Festivaldan qastro: Gəncə kuklaçları Almatıda və Lənkəranda çıxış ediblər

Gəncə Dövlət Kukla Teatrı 21–25 oktyabr tarixlərində keçirilən II Almatı Beynəlxalq Kukla Teatrı Festivalında çıxış edib. Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə səfərə gedən kollektiv Rəsul Rzanın "Ana qaz" şeirinin motivləri əsasında hazırlanmış eyniadlı pantomim tamaşasını göstərib.

Tamaşa festivalın xüsusi diplomuna layiq görülüb. Səhnə əsərinin quruluş müəllifi və musiqi tərtibatçısı Gəncə Dövlət Kukla Teatrının baş rejissoru Şamil Məmmədli, xoreoqrafı Əməkdar artist Fərmail Paşayev, quruluşçu rəssamı Məhəmməd Hacıyevdir.

Almatıdan qayıdan Gəncə kuklaçları Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə reallaşan qastro proqramı çərçivəsində noyabrın 1-də Lənkərana gediblər. Burada teatrın

repertuarından K.Çukovskinin "Milçək-vizilçək" kukla tamaşası nümayiş olunub.

Balaca tamaşaçıların marağına səbəb olan tamaşanın quruluşçu rejissoru Zülfiyyə Əliyeva, quruluşçu rəssamı Məhəmməd Hacıyevdir. Personajları Elmar Vəliyev, Nahidə Nazamova, Zülfiyyə Əliyeva, Nərimin Şərifova və Yegənə Məmmədova canlandırır.

Ağdam teatrında "Gecikmiş məhəbbət"

Ağdam Dövlət Dram Teatrında yazıçı-dramaturq Çingiz Ələsgərinin "Gecikmiş məhəbbət" əsərinin məşqləri başlanıb.

Teatrın baş rejissoru Kərim Həsənovun quruluş verdiyi tamaşanın rəssamı Qönçə Həzizadə, musiqi tərtibatçısı Azər Şükürov, rejissor assistenti Ceyhun Yusifovdur.

Ailə-məişət mövzulu səhnə əsərində Əməkdar artist Aida Qasımova, aktyorlar Elmür Hüseynov, Nuranə Əliyeva, Xeyalə Xudatova, Zərifə Ağayeva, Üliyyə Qasımova, Elman Məhərov, Qalib Abdullazadə, Anar Əhmədov, Rüstəm Məmmədov rol alıblar.

Tamaşa dekabr ayında teatrsevərlərə təqdim olunacaq. Bundan başqa, yaradıcı heyət yeni ilin ilk həftəsində Sahib İbrahimiyyəlin "Cənnət və cəhənnəm" tamaşası ilə Bakıya gələcək. Tamaşa yanvarın 7-də Akademik Milli Dram Teatrında Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə həyata keçirilən "Bölgə teatrlarının Bakı premyeraları" layihəsi çərçivəsində göstəriləcək.

Quba-Xaçmaz Regional Mədəniyyət İdarəsinin (RMİ) təşkilatçılığı ilə Bəşir Səfəroğlu adına Quba rayon Mədəniyyət Mərkəzinin akt zalında "Zəfər soraqlı nəğmələr" adlı tədbir keçirilib. Quba rayon MKS-nin Mərkəzi Kitabxanası tərəfindən "Xalqımızın Zəfər tarixi" adlı sərqi nümayiş olunub.

Qəbələ rayon Mədəniyyət Mərkəzində "Sənə Zəfər yaraşır, Azərbaycan!" adlı bədii qiraət və rəsm müsabiqəsi təşkil edilib. Uşaqların vətənpərvərlik mövzusunda çıxışları və rəsm işləri maraqla qarşılanıb. Qaliblər rayon mərkəzinin diplom və fəxri fərmanı ilə təltif olunub.

Zəfər Günü ərəfəsində Hacığabul rayon Heydər Əliyev Mərkəzi və rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin birgə təşkilatçılığı ilə "Mənim dünyam" adlı sərqi keçirilib.

"Sənə Zəfər yaraşır, Azərbaycan!"

Bölgələrdə 8 Noyabr – Zəfər Günü münasibətilə tədbirlər

Muzeyin bərpaçı-rəssamı Heyran Xancanovanın qədim toy adət-ənənələri, təbiət mənzərələri və işğaldan azad edilmiş torpaqlardakı memarlıq abidələrinin

"Zəfər tariximiz" adlı rəsm sərgisi keçirilib. Tədbirə qatılan şagirdlər vətənpərvərlik mövzusunda şeirlər söyləyib, rəsm sərgisinə baxıblar.

tarixdən bəhs edilib. Şagirdlərin ifasında Zəfər Günü ilə bağlı şeirlər səsləndirilib.

Ağstafada "Zəfər bağı: Vətən üçün yeni nəfəs" adlı ağacəkmə aksiyası həyata keçirilib. Heydər Əliyev Mərkəzinin yaşıllıq üçün nəzərdə tutulan sahəsində şəhidlərimizin əziz xatirəsinə xatirə lövhəsi qoyulub, 100 şam ağacı əkilib. Aksiyada rayonun icra başçısı Seymur Orucov da iştirak edib.

Ağdaş rayon Mədəniyyət Mərkəzinin tabeliyində olan klub müəssisələrinin əməkdaşları arasında "Zəfərin səsi" adlı bədii yarış keçirilib. Heydər Əliyev Mərkəzində gerçəklənən ilk turda 7 komanda iştirak edib. 3 komanda final mərhələsində iştirak etmək haqqı qazanıb.

Şuşada "44 gün – tarixi Zəfər" kitabının növbəti cildinin təqdimatı

Mədəniyyət Nazirliyinin Respublika Xatirə Kitabı Redaksiyası Şuşa şəhəri 1 nömrəli tam orta məktəbdə "44 gün – tarixi Zəfər" adlı kitabın III cildinin təqdimatını keçirib.

Xatirə Kitabı Redaksiyasının baş redaktoru Nəzakət Məmmədova kitab haqqında məlumat verib. Qeyd edilib ki, kitabın cildlərində 44 günlük Vətən müharibəsi ilə yanaşı, 2016-cı ilin Aprel döyüşləri və Tovuz hadisələri zamanı həlak olanların da adları əbədiləşdirilib, onlar haqqında ensiklopedik məlumatlar yer alıb. Diqqətə çatdırılıb ki, "Respublika Xatirə Kitabı"nın indiyədək 20-yə yaxın cildi çap olunub. Kitablarda İkinci Dünya müharibəsində, Əfqanıstan döyüşlərində, 20 Yanvar faciəsində, Xocalı soyqırımında, Qarabağ müharibəsi zamanı torpaqlarımızın azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə həlak olmuş, itkin düşmüş, əsir götürülmüş vətəndaşlarımız, Milli Qəhrəmanlar haqqında materiallar dərc edilib.

Redaksiyanın "Vətən daşı... və ya 44 günün dastanı" adlı layihəsi əsasında 8 sənədli film də çəkilib. Bu filmlərin dördü geniş ictimaiyyətə təqdim olunub.

Salyanda şair Oqtay Rzanın 90 illiyi qeyd olunub

Salyan rayon Mərkəzi Kitabxanası və rayon Mədəniyyət Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə Əməkdar müəllim, tanınmış şair Oqtay Rzanın (1934–2019) 90 illik yubileyi münasibətilə tədbir keçirilib.

Çıxışlarda şairin həyat və yaradıcılığı haqqında məlumat verilib. Qeyd olunub ki, Oqtay Rza 70 il ədəbi yaradıcılıqla məşğul olub, 20-dən çox kitabı çap edilib və əsərləri xarici dillərə tərcümə olunub. Şairin əsas qayəsi Vətənə məhəbbət, mənəvi-əxlaqi zənginliklərin təbiət gözəllikləri ilə vətəndaş təərənümündən ibarət olan yaradıcılığı bu gün də gənc nəslin tərbiyəsində əhəmiyyət kəsb edir.

Kitabxananın bədii qiraətçiləri şeirlər söyləyib, rayon Mədəniyyət Mərkəzinin solistləri şairin şeirlərinə bəstələnmə mahnıları ifa ediblər.

Sonda Oqtay Rzanın bacısı Səfərə Rzaeva ailə üzvləri adından çıxış edərək tədbirin təşkilatçılarna və iştirakçılara minnətdarlığını bildirib.

Yerlərdən müxtəlif səpkili xəbərlər

Sumqayıt Gənclər Kitabxanası şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbdə "Yaşıl dünya naminə həmrəylik illi" və "COP29" ilə əlaqədar olaraq "Global problemlər – qlobal isitləmə" adlı diskussiya keçirib. Qeyd olunub ki, iqlim dəyişiklikləri bütün dünyanı narahat edən problemdir. Bu günlərdə Bakıda işə başlayacaq COP29 iqlim sammiti də bu istiqamətdə beynəlxalq həmrəyliyin gücləndirilməsi məqsədi daşıyır.

Bərdə rayon Mədəniyyət Mərkəzində "Korupsiyaya qarşı birgə mübarizə aparaq" adlı tədbir təşkil edilib. Mövzu üzrə videoçarx nümayiş etdirilib. Çıxışlarda korruptsiyanın cəmiyyətin hər sahəsində inkişafı zəiflətdiyi, idarəçiliyin səmərəliliyinə zərər vürdüyü, digər mənfi təzahürlərə yol açdığı vurğulanıb, bununla bağlı mübarizə tədbirlərinin görüldüyü, rüsvətçorluğa şərait yaradan halların qarşısının alınması məqsədilə islahatlar aparıldığını diqqətə çatdırılıb.

Ağcabədi rayon Hacıbədəlli kənd Uşaq musiqi məktəbində "Uşaqqlar bizim gələcəyimizdir" adlı tədbir keçirilib. Çıxışlarda uşaq hüquqları və ölkəmizdə uşaq hüquqlarının qorunması istiqamətində atılan addımlardan danışılıb. Məktəbin şagirdləri tərəfindən hazırlanmış konsert proqramı təqdim edilib.

Salyan rayon Heydər Əliyev Mərkəzi, rayon İcra Hakimiyyəti və digər qurumların birgə təşkilatçılığı ilə "Azərbaycan ekologiyası

sayətin formalaşmasında Heydər Əliyevin rolu" adlı tədbir keçirilib. Ulu öndərin fəaliyyəti dövründə ölkədəki ekologiyə verdiyi töhfə, misal üçün diqqət mərkəzində saxlanıldığı, ətraf mühitin mühafizəsi ilə bağlı müəyyən olunmuş prioritetlər üzrə tədbirlərin həyata keçirildiyi diqqətə çatdırılıb.

Gəncə Dövlət Filarmoniyasının layihələri

Fikrət Əmirov adına Gəncə Dövlət Filarmoniyasının "Xalqın mədəni sərvəti" layihəsi bu dəfə Azərbaycan professional vokal sənətinin banisi, SSRİ Xalq artisti Bülbülə həsr olunub.

Layihənin ilk günü filarmoniyada Bülbülün xatirəsinə həsr olunan konsert proqramı keçirilib. Xalq artisti Sevinc İbrahimova, Əməkdar artistlər Kəmalə Tağızadə, Tural Abdullayev, Əməkdar mədəniyyət işçisi Mehərrə Cəfərova, solist Vasif Bayramov Üzeyir Hacıbəylinin "Sevgili canan", "Sənsiz", Asaf Zeynalının "Ölkəm", Fikrət Əmirovun "Ulduz", "Gülüm" romanslarını, Müslüm Maqomayevin "Şah İsmayıl" operasından Aslan şahın ariyasını, Səid Rüstəmovun "İntizar", Vasif Adigözelovun "Qərənfil" əsərlərini ifa ediblər.

Nizami Gəncəvi adına Masallı rayon Mədəniyyət Mərkəzinin şəbəkəsinə daxil olan mədəniyyət müəssisələrinin əməkdaşları "Yaşıl dünya naminə həmrəylik illi" çərçivəsində "Yaşıllıq həyatdır" devisi altında ağacəkmə aksiyasında iştirak ediblər. Mərkəzin ərazisində təmizlik işləri aparılıb və gül kolları əkilib.

Masallı rayon Mərkəzi Kitabxanası isə Heydər Əliyev Mərkəzində "Uşaqqları zərərli informasiyalardan necə qoruyaq?" adlı tədbir keçirib. Qeyd olunub ki, informasiya bolluğunun yaşandığı müasir zamanda uşaqların sosial şəbəkələrdə zərərli informasiyadan qorunması millətin sağlamlıq gələcəyi baxımından zəruridir.

Qobustan rayon Mədəniyyət Mərkəzində azyaşlılar üçün "Qoğal" kukla tamaşası nümayiş olunub. Azyaşlılar tərəfindən böyük maraqla qarşılanan tamaşanın quruluşçu rejissoru Gülnar Məlik, quruluşçu rəssamı isə Xanım Azərqızıdır.

Hazırladı: N.Məmmədli

Gəncə Dövlət Filarmoniyasında dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Məhəmməd Füzulinin 530 illiyinə həsr olunan "Füzuli musiqidə" adlı konsert proqramı təşkil edilib.

Konsertdə Xalq artisti Sevinc İbrahimova, Əməkdar artistlər Kəmalə Tağızadə, Tural Abdullayev, Əməkdar mədəniyyət işçisi Mehərrə Cəfərova, solist Vasif Bayramov "Könüllümdə dərdə salan", "Qəlbi pərişan eləmə", "Vaslin mənə", "Dil gıfırtır olub", "Əfsanəsi budur", "Ey Dilruba", "Ağlaram", "Xəndandır bu" qezəllərinə bəstələnmis əsərləri ifa ediblər.

“Şap elə bilir şupdadır, şup elə bilir...”

Amma o, həmişə ya məşqdədir, ya tamaşada, ya çəkilişdə, ya da darsda. Bəli-bəli. Özü belə dedi. Üstəlik, onu da ələ elədi ki, “Sənət adamının canında nə qədər sağlamlıq varsa, o, səhnəyə çıxmaldır...”

Oktyabrın 30-da Heydər Əliyev Sarayında tanınmış aktyor, Xalq artisti, professor, “Şöhrət” ordenli İlham Namiq Kamalın 75 illiyinə həsr olunmuş təntənəli gecə keçirildi. Buna yubiley mərasimində bir-biri üçün darıxanların görüş gecəsi də demək olardı. Sənətkarla onu sevanlar üz-üzə dayanmışdılar. Sevgi, alqış, bol gülüş... Hər iki tərəf məmnun idi...

Gecədə yubilyarın həyat və yaradıcılığından, aktyorluq və pedaqoji fəaliyyətindən ətraflı söz açıldı. Özü də özünün aparıcı-ifaçı, əsl ev sahibi qonaqpərvərliyi ilə.

Xalq artisti iştirak etdiyi tamaşalardan, filmlərdən parçalar da göstərildi. Səhnədə qurulan böyük monitorla nümayiş olunan obrazlar qalereyasından seçmələri, foto və videokadrların müşayiətində özü də zalı saf, düşündürücü gülüşə qərç etdi. Yaşına inad çevikliklə onu təbriklə gələnlərə qoşulub o ki var oynadı, oxudu, danışdı.

İlham Namiq Kamalın çalışdığı Akademik Musiqili Teatrın təbrik çələngində musiqili kome-diyalardan parçalar vardı: əvvəl Məncə, yubiley gecəsi bu anlamda həm də onun benefisi sayıla bilər. Düzdür, səhnədə və səhnədə qurulmuş böyük tələbəsi, indi isə tərəf-müqabili olmuş həmkarları onunla bir səhnəni bölüşdülər.

Səhnədə onun üçün ayrılan xudmani guşədə qərar tutmayan, eləcə də dolğun yubiley proqramı tərtib olunmuşdu. Amma bütün bu çələbəliyin içində bir də o, təkliyə çəkilməmiş və tamaşaçıları ilə ürək söhbəti edirdi. Yaradıcılıq yolundan məmnun azadlıqla.

Yubiley münasibətilə qəzetimiz verdiyi müsahibəsində zarafatla “Mən niyə obrazların həsrətini çəkməliyəm, qoy rollar mənəni həsrətini çəksinlər” deyən və ömrü boyu sənətə əlaqəli xidmət prinsipi rəhbər tutan aktyorun uğur formulu, necə deyirlər, seçilməsinin bir sirri həm də bundadır.

Gecənin sonunda final monoloqunu söyləyib, ardınca “Mən aktyor” mahnısını ifa etməsi isə bir anlamda İlham Namiq Kamalın onu seven və səhnədə görmək istəyən tamaşaçıları növbəti görüşə – 80-də hesabata qədər səy-gözləşməsi idi...

Gecənin sonunda final monoloqunu söyləyib, ardınca “Mən aktyor” mahnısını ifa etməsi isə bir anlamda İlham Namiq Kamalın onu seven və səhnədə görmək istəyən tamaşaçıları növbəti görüşə – 80-də hesabata qədər səy-gözləşməsi idi...

Oktyabrın 30-da Heydər Əliyev Sarayında tanınmış aktyor, Xalq artisti, professor, “Şöhrət” ordenli İlham Namiq Kamalın 75 illiyinə həsr olunmuş təntənəli gecə keçirildi. Buna yubiley mərasimində bir-biri üçün darıxanların görüş gecəsi də demək olardı. Sənətkarla onu sevanlar üz-üzə dayanmışdılar. Sevgi, alqış, bol gülüş... Hər iki tərəf məmnun idi...

Musiqisi Cahangir Cahangirovundur...

Oktyabrın 29-da Rəşid Behbudov adına Dövlət Mahni Teatrında unudulmaz bəstəkar Cahangir Cahangirovun (1921–1992) anadan olmasının 103-cü ildönümünə həsr olunmuş konsert proqramı təqdim olub. Teatrın instrumental ansamblının (bədi rəhbər Mirxalid Salayev) müşayiəti ilə solistlər bəstəkarın unudulmaz mahnılarını ifa ediblər.

Musiqi axtarışında əvvəlcə bəstəkarın həyat və yaradıcılığında söz açılıb. Bildirilib ki, bu il dahi şair Füzulinin 530 illiyi qeyd edilir və bəstəkarın “Füzuli” kantatası Cahangir Cahangirova böyük şöhrət gətirib.

Proqramda Xalq artistləri Gülyanaq Məmmədova “Alagöz”, Gülyaz Məmmədova “Bakı”, Heydər Anatollu “Yenilməz batalyon” filmindən mahnı, Aynur İsgəndəri “Gecələr”, Rövşən Qəhrəmanov “Ay qız”, eləcə də Fəxrizadə Nicat və Aysən Mehdiyeva bəstəkarın dillər əzbəri digər mahnılarını oxuyublar. Ansamblın ifasında bəstəkarın instrumental əsərləri də səslənib.

Konsertin sonunda Xalq artisti Ağacəbrayıl Abasəliyev çıxış edərək ansambl üzvləri və ifaçıları təşəkkür edib.

Cahangir Cahangirovun qızı Səidə Məhərrəmovna atasının xatirəsinə göstərilən ehtirama görə teatrın kollektivinə təşəkkürünü bildirib.

L.Azəri

Bakı Xoreografiya Akademiyasında ustad dərsləri

Çelyabinsk Dövlət Mədəniyyət İnstitutunun (Rusiya Federasiyası) əməkdaşı, təcrübəli rəqs ustası Eldar Cəfərov Bakı Xoreografiya Akademiyasında (BXA) ustad dərsləri keçib.

Dərslərdə BXA-nın tələbələrinə rəqslərdə cütlük və ya qrup şəklində ardıcıl icra olunan interaktiv hərəkətlər izah olunub, eyni zamanda müasir rəqslərdə tətbiq olunan yeniliklər barədə məlumat verilib.

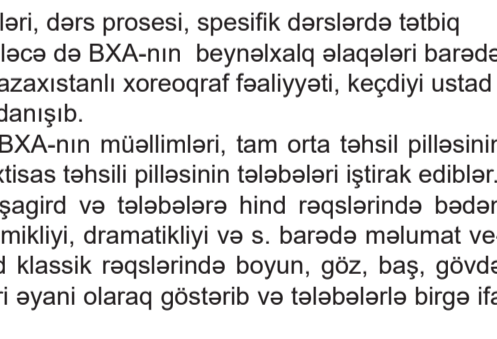
Qeyd edək ki, ustad dərsləri BXA və Çelyabinsk Dövlət Mədəniyyət İnstitutu arasında bu yaxınlarda bağlanmış memorandum əsasında təşkil edilib.

BXA-da daha bir ustad dərsi hind klassik rəqsi ilə bağlı olub. Dərslər qazaxıstanlı xoreoqraf Akmaral Kaynarova keçib.

Öncə A. Kaynarova ilə BXA rəhbərliyi arasında görüş keçirilib. Qonağa akademiyanın təhsil pillələri, dərslərin prosesi, spesifik dərslərdə tətbiq olunan yeniliklər, eləcə də BXA-nın beynəlxalq əlaqələri barədə məlumat verilib. Qazaxıstanlı xoreoqraf fəaliyyəti, keçdiyi ustad dərsləri haqqında danışdı.

Ustad dərslərində BXA-nın müəllimləri, tam orta təhsil pilləsinin şagirdləri və orta ixtisas təhsil pilləsinin tələbələri iştirak ediblər.

A. Kaynarova şagird və tələbələrə hind rəqslərində bədən hərəkətlərinin dinamikliyi, dramatikliyi və s. barədə məlumat verib. Xoreoqraf hind klassik rəqslərində boyun, göz, baş, gövdə və digər hərəkətləri ayınlıqla göstərərək tələbələrə bircə ifa edib.

Azərbaycanlı rejissor “Listapad” festivalının jürisində

Rejissor, prodüser, ssenarist Cavid İmamverdiyev 1–8 noyabr tarixlərində keçirilən 30-cu Minsk Beynəlxalq “Listapad” Kino-festivalının münisiflər heyətində yer alıb.

Bu il “Keyfiyyət nişanlı kino” devizi altında keçirilən festival Belarus kinosunun 100 illiyinə həsr olub.

Cavid İmamverdiyev festivalda “Gənclərin kinosu” müsabiqəsinin jürisinə başçılıq edir. Onunla birlikdə filmləri İsveçrədən rejissor və sənədli film prodüseri Domeniko Lukkini və belaruslu rejissor Kirill Xaletski qiymətləndirir. Beynəlxalq festivalın bu bölümündə 11 film var.

Əsas bədii film müsabiqəsində isə 18 film təqdim edəcək. Onların arasında 2024-cü ildə Kann Film Festivalında Qran-priyə layiq görülmüş Hindistan rejissoru Payala Kapadivandanın “Bizə işıqlı görünən hər şey” dramı var.

Festivalın proqramına həmçinin sənədli filmlər, animasiya filmlərinin nümayişi və gənc tamaşaçılar üçün “Listapadzik” müsabiqəsi də daxildir.

“Az səslənən muğamları yaşatmalı və təbliğ etməliyik”

“Ustad dərsləri”ndə “Dügah” və “Bayatı-Qacar” dəsgahları təqdim olunub

Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin (BMM) “Ustad dərsləri” layihəsinin növbəti tədbiri “Dügah” və “Bayatı-Qacar” dəsgahlarına həsr olub. Noyabrın 1-də “Dügah” və “Bayatı-Qacar” dəsgahları instrumental ifadə və xanəndələrin ifasında tamaşaçılara təqdim olunub.

BMM-in direktoru Əməkdar artist Sahib Paşazadə çıxış edərək bildirdi ki, Azərbaycan muğmaları vaxtilə sovet “Rast”, “Şur”, “Segah” kimi muğamlarımız yada düşür. “Dügah” və “Bayatı-Qacar” muğamları nadir hallarda səslənir. “Nəva” muğamı da az səslənən muğamlardan biri olsa da, tədris proqramına (tar ifaçılığında) salınıb. “Bayatı-Qacar” və “Dügah” muğamları vaxtilə sovet dövründə də müəyyən təzyiqlərə məruz qalaraq oxunmayıb: “Biz az səslənən muğamları yaşatmalı və təbliğ etməliyik. BMM unudulan muğamlara

müraciət edərək silsilə şəkildə onları ictimaiyyətə təqdim edəcək. Muğam biliciləri, peşəkar musiqiçilərlə birlikdə bu muğamları öz koloriti və xüsusiyyəti ilə dinləyicilərə çatdırmağa çalışacağıq”.

Sonra konsert proqramı təqdim olundu. Görkəmli tarzan Elxan Muzəfferov “Dügah” muğamını hissə-hissə ifa edərək mizrab vuruğu və bölgüləri, ifadə sürət-pauza və s. mövzularda düşüncələrini bölüşüb, muğamın 17 şöbə və guşəsinin olduğunu bildirdi.

Konsertin ikinci hissəsində “Bayatı-Qacar” muğamını “Muğam” televiziya müsabiqəsinin qalibləri xanəndələr Nisbət Sədrəyeva və Vüqar Əbilov təqdim ediblər. Onları Rövşən Qurbanov (tar), Ceyhun Muradov (kamança), Əməkdar artist Təranə Əliyeva (qanun), Amil Mustafayev (nağara), Rafael Əsgərov (balaban) və Vasif Yusifi (ud) müşayiət edib.

Qeyd edək ki, layihənin məqsədi klassik ifaçılıq məktəbimizin yaşadılmasına və gələcək nəsillərə ötürülməsinə, ustadşagird ənənələrinin qorunmasına dəstək olmaqdır.

Lalə

“Uğur soracağımda”

“Lap kiçik yaşlarımdan valideynlərim musiqiyə olan marağımı sezməmişdim. Bakı Dövlət Universitetinin professoru olan babam həm də klassik musiqinin vuruşunu idi. Məni dünya klassikləri ilə ilk dəfə o, tanış edib. İndi deyə bilərəm ki, bu sahəyə peşəkar şəkildə yönəlməyim üçün anam və babam çox düzgün seçim ediblər. Öncədən texniki fənlərə marağımı duyan atam məni öz sahəsinə istiqamətləndirmək istəyirdi, lakin musiqiyə üstünlük verərək qazandığım uğurları gördükcə o da böyük dəstəkləndi”.

Bu sözləri yaşına görə uğurları çox olan gənc pianoçu, respublika və beynəlxalq müsabiqələr laureatı Ərtoğrul Balayev deyir.

Mədəniyyət Nazirliyi, Elm və Təhsil Nazirliyi və Heydər Əliyev Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə ötən il keçirilən Uşaq İncəsənət Festivalının (UIF) mükafatçılarının olmasına istedadlarından biri kimi o, “Uğur soracağımda” rubrikamızın növbəti qonağıdır.

Ərtoğrul Balayev 2008-ci ildə Bakıda anadan olub. Tofiq İsmayilov adına 6

nömrəli məktəb-liseyin və Tofiq Quliyev adına 12 nömrəli onbirillik musiqi məktəbinin XI sinif şagirdidir.

Pianoçu kimi ilk böyük uğurunu Çexiyanın Praqa şəhərində keçirilən “Cyberart” beynəlxalq musiqi festivalında qazanıb. Bundan sonra 2021-ci ildə İspaniyanın Barselona şəhərində keçirilən “İspan gənəsinin rəngləri” (“Paints of the Spanish sun”), Portuqaliyanın Lissabon şəhərində təşkil edilən “Portuqaliya incəsənət karnavali” (“Portugal art carnival”) beynəlxalq festival-müsabiqələrində I diploma layiq görüldü. 2022-ci ildə respublikamızda Fikrət Əmirovun 100 illiyinə həsr olunmuş “Gənc istedadlar”ın ifaçılıq müsabiqəsində də I yeri qazanıb.

Ərtoğrul üçün ötən il ölkəmizdə keçirilən Uşaq İncəsənət Festivalı xüsusi bir mənə daşıyır: “Bu festival Azərbaycan mədəniyyətinə öz töhfəsini verməyi arzulayan gənc istedadlar üçün əsl

sınaq meydanı idi. Üstəlik, Ulu öndərin adı ilə bağlı bir festivalda çıxış etmək mənə üçün böyük şərəf idi. Nəticədə piano ifaçılığı üzrə 14-17 yaş kateqoriyasında I yeri qazandım. Bu festival mənim üçün yeni bir mərhələ oldu, musiqi yolunda qərarlılığımı və məqsədini daha da möhkəmləndirdi”.

UIF-dən sonra da Ərtoğrulun uğurları davam edib. Ötən il “Akademik, xalq və

caz musiqisi” II Respublika müsabiqəsində laureat olub. Bu il Türkiyənin Alanya şəhərində keçirilən XII “Harmoniya” beynəlxalq müsabiqə-festivalında II, Gürcüstanın Batumi şəhərində təşkil edilən VI “Dünya harmoniyası” (“World Harmony”) beynəlxalq festivalında isə I yerə layiq görüldü.

Müəllimi Yelena Vasilyevna şagirdi haqqında düşüncələrini bölüşür: “İlk dəfə dörd il əvvəl professional səhnə ilə tanış olan Ərtoğrul festival və müsabiqələr-də iştirak edib. Musiqi onun həyat devizinə çevrilib. Təbii ki, bu mənə bir müəllim kimi çox sevindirir. Onun ən böyük arzusu orkestr dirijoru olmaq və öz musiqisini yaratmaqdır. Artıq belə cəhdlər olub. Ərtoğrulun böyük ədibimiz Cəfər Cabbarlinin sözlərində 13 yaşında yazdığı “Azərbaycan bayrağına” romansı ötən konsertlərimizin birində səslənib və maraqla qarşılanıb...”

Nurəddin

“Texniki fənlərə marağım olsa da, musiqi üstün gəldi”

Tofiq Quliyev adına 12 nömrəli onbirillik musiqi məktəbinin direktoru Əməkdar müəllim Gülnarə Səfərova Ərtoğrulun özünü çalışqan və bacarıqlı şagird kimi göstərdiyini, məktəbin bütün tədbirlərində çıxış etdiyini bildirir: “O, dəfələrlə Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri və Q.Qarayev adına Azərbaycan Dövlət Kamera Orkestrinin müşayiəti ilə çıxış edib. Öz üzərində çox çalışqan bir şagirdir. Gələcəkdə biz Ərtoğrul incəsənətimizin layiqli nümayəndəsi kimi tanımaqda ümid bəsləyirik”.

Gənc pianoçu dirijorluğa meyil göstərməsinin də maraqlı səbəbi var. Deyir ki, orkestrlə birgə çıxışlar etməsi onda dirijorluğa da maraqlı oyaqdı. “Hər alətin özünəməxsus səsi, orkestrdə fərqli bir rol var və dirijor kimi bu səslərin hamısını vahid bir ahəngə gətirmək mənə də sahəyə böyük həvəs yaratdı. Məhz buna görə də ali təhsilimi pianoçu kimi yox, dirijorluq və bəstəkar üzrə almaq istəyirəm. Hazırda əsas məqsədim isə orta məktəbi və musiqi məktəbini uğurla başa vuraraq gələcək karyeram üçün ciddi təhsil almaqdır. Çox ümid edirəm ki, buna nail olaçağam”.

"Vətən fədailəri"

"Ana, oğlun sağdır və pianoda
sənin sevdiiyin musiqini ifa edir..."

Xalqımız onu Şuşanın düşməndən azad olunduğu zaman ifa etdiyi "İncə bellim" mahnısı ilə tanıdı. Soyuqdan üşümüş əllərinin köhnə pianonun dilləri üzərində gəzirməsindən musiqi təhsili almış hiss olundu. Tale də əl gətirdi ki, onun həyatındakı musiqi melodiyalarının yerini qəhrəmanlıq notları aldı...

"Vətən fədailəri" rubrikasında bu dəfə şəhid polis Əzizbəy Muradovdan söz açacağıq. Əzizbəy Etibar oğlu Muradov 1998-ci il fevralın 3-də Sabirabad rayonunun Ulacalı kəndində anadan olub. Orta təhsilini kənddəki məktəbdə alıb. Uşaqlıqdan qarmon çalmağa həvəs göstərmiş, Sabirabad şəhər Üzeyir Hacıbəyli adına Uşaq musiqi məktəbində sənətin sirlərini öyrənib. Sonra hərbi xidmətə yollanıb. Qayıtdıqdan sonra, 2018-ci ildə Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kollecinə (qarmon ixtisası) qəbul olunub.

2020-ci ilin 27 sentyabrı. Vətən müharibəsi başlamışdı. Kollecin III kurs tələbəsi Əzizbəy təhsilini yarımçıq qoyaraq könüllü cəbhəyə yollanırdı. Artıq onun qulaqlarında musiqi səsi silah səsli ilə əvəzlənmişdi. Savaşa, qanlı döyüşlər... Döyüşçü yoldaşlarını itirir, amma bir yandan da özünü tapırdı. O, qarşılaşdığı çətinlikləri musiqi ilə yüngülləşdirməyə çalışırdı.

Vətən müharibəsi 44 sonra Azərbaycan Ordusunun şanlı Zəfəri ilə başa çatdı. Əzizbəy də müharibədəki gücaetinə görə "Cəbrayılın azad olunmasına görə" və "Qubadlının azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edildi.

Vətən müharibəsi zamanı sosial şəbəkələrdə yayılan ifaları ilə də məşhurlaşmışdı. İlk dəfə Qubadlıda qarmonda çaldığı "Qarabağ şikəstəsi" böyük maraqla yaratmışdı. Şuşada pianoda ifa etdiyi "İncə bellim" mahnısı sosial mediada xüsusilə geniş yayılmışdı.

Əzizbəy müharibədən sonra müsahibələrindən birində bu haqda demişdi: "Qubadlı rayonunda qarmon tapdım. Onda əsgərdən birinin ad günü idi. Hər şey təsədüfən oldu. Uşaqlar xahiş etdilər ki, "Qarabağ şikəstəsi"ni ifa edim. Mən də ifa etdim. Deməli, xəbərilm olmandan ifamı videoya çəkiblər. Sonra gəldik Şuşaya. Uşaqlar bir piano tapdılar. Onlar da bilirler ki, mən musiqiçiyəm. Ona görə mənə çağırıldılar, dedilər, ifa et..."

Vətən müharibəsindən qayıtdıqdan sonra Əzizbəy həyatının yönünü dəyişir. 2022-ci ildə Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) xüsusi təyinatlı Əlahiddə Çevik Polis Alayının sıralarına daxil olur. Qarşıda düşməni doğma yurdumuzdan tamamilə təmizləmək, uzun illərdir Qarabağda kök salmış erməni separatizminin kökünü birkəfəlik kəsmək missiyası vardı. O da 2023-cü ilin 19-20 sentyabrında Qarabağda həyata keçirilən lokal xarakterli antiterror əməliyyatında iştirak edir. Şuşa-Xankəndi istiqamətində tank əleyhinə minaya düşərək ağır yaralanır.

18 gün komada qalan Əzizbəy xəstəxanada göstərilən tibbi müdaxilələrə baxmayaraq, oktyabrın 6-da şəhadətə ucalır. Doğulub boya-baş çatdığı Sabirabad rayonunun Ulacalı kənd qəbiristanlığında torpağa tapşırılır. Ölümündən sonra "Vətən uğrunda" medali ilə də təltif edilir.

Şəhidin anası Fatma Muradova oğlu haqqında fəxrli danışır: "Hamı əl bildirdi ki, onun sevdiyi qız var, "İncə bellim" mahnısını da ona düşünərək ifa edir. Əzizbəy Vətən müharibəsi zamanı pianoda ifa etdiyi həmin mahnının videosunu mənə yollamışdı. Demişdi ki, ana, bax, oğlun sağdır və pianoda sənin sevdiiyin musiqini ifa edir..."

Şəhidin atası Birinci Qarabağ müharibəsi veterani Etibar Muradov deyir ki, Əzizbəy müharibədən qayıtdıqdan sonra çox sevdiyi not kitabçalarına toxunmurdu: "Əsgər geyimində çəkdirdiyi şkillərinə qib-tə edirdi. Ona torpaqlarımızın bütövlüyünün və suverenliyimizin tam bərpası yolunda Qələbə ilə taclanan tarix səhifəsi qismət oldu..."

Əzizbəy qəlbindəki Vətən sevgisi könüllü nəğməsinə üstləyən qəhrəman kimi tarixə adını yazdırdı...

Allah rəhmət eləsin.

Nurəddin

6 yaddaş

Vətən duyğulu romantik şair

XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatında romantizmin ədəbi cərəyan kimi yaranması və inkişafında şair Məhəmməd Hadinin böyük rolu olub. O, istedadını başdan-başa xəlqilik və millilik ideyalarına həsr edib, əsərlərində maarif və mədəniyyətin təbliğinə geniş yer açırdı.

Araşdırmalarda da qeyd edilir ki, Azərbaycanca bu ədəbi cərəyan Hadinin poeziyası ilə təşəkkül tapıb. Onun 1906-cı ildə yazdığı "Nəğməyi-əhrarane" ("Hürriyyət nəğməsi") əsəri "azad romantizm"ə proloq hesab edilir. Dövrünün gerçək eymbəclikləri ilə bərişmayan şair istismarçı cəmiyyətə etiraz olaraq "Həqiqət acımı, dadlımı" şeirində yazır:

Zülmün küleyi əsdi də soldurdu yanağın,
Eyvah ki, pəmalü xəzan oldu da bağın.
Şahbaz kimi, söyləməm ülvüyetimiz yox,
Kiçik kəpənəkcə belə hürriyyətimiz yox.

Məhəmməd Hadinin dolğun yaradıcılıq fəaliyyəti ölkədə maarifçilik ideyalarının özünü doğrultmadığı, ziyalılığın bir addım geri çəkildiyi bir dönəmə təsadüf edir. I Dünya müharibəsinin yaratdığı çətinliklər, insanlığa qarşı amansız qərarlar onun yaradıcılığına təsirsiz qalmır. Əsərlərində milli varlığın ümid-siz durumu geniş əksini tapır. Şairin romantik poeziyasında "Yox, millətimiz imzası bu imzalar içində" kimi milli hiss bütün isteklərin fəvqündə durur...

Məhəmməd Əbdülsəlim oğlu Hadi 1879-cu ildə Şamaxı şəhərində tacir ailəsində dünyaya göz açıb. İlk təhsilini məhəllə mədrəsəsində alıb. Doqquz yaşında atasını itirən Məhəmməd sonra anasından da ayrı düşür. Nənəsi Teyyibə xanım ona və bacıları Sahibə ilə Əsmaya dayaq olur. Yeganə oğul nəvəsinin bilikli, savadlı görmək istəyir. 1894-cü ildə Teyyibə xanım dünyasını dəyişdikdən sonra uşaqlar yaxın qohumların himayəsində qalırlar...

Məhəmməd Hadi dünyaya açıq gözlə baxan, müasir elmlərə yiyələnən ziyalı kimi yetişmək arzusu ilə yaşayır. İstanbul və Qahirə kimi mədəniyyət mərkəzlərində təhsil almaq istəyir. Bu məqsədlə bir çox varlı qohumlarına müraciət edir, lakin ona kömək edən olmur.

Şamaxıda baş verən zəlzələdən (1902) sonra Məhəmməd Kürdəmirə köçür. Dostlarının təklifi ilə məktəbdə dərs deməyə başlayır. 1907-ci ildə Əli bəy Hüseynzadənin dəvəti ilə Bakıya gəlir. "Füyuzat" jurnalında işə düzülür. Onun yaradıcılıq istiqamətinin möhkəmlənməsində, aşıb-daşan istedadının cillalanmasında "Füyuzat"ın böyük rolu olur. Şeir, məqalə və tərcümələri jurnalda dərc edilir. Ancaq qısa müddətdə jurnal bağlanır. Bu, şairin əhval-ruhiyyəsinə çox pis təsir göstərir. 1908-ci ildə vətənpərvər milyonçu Hacı Zeynalabdin Tağıyevdən dəstəyi ilə şairin "Firdövs-i ilhamat" adlı ilk kitabı nəşr olunur.

Hadi bir müddət işsiz qalır, maddi sıxıntı keçirir. 1914-cü ildə yazdığı və qələm yoldaşlarına ithaf etdiyi "Zamanın məzhəkələrindən" şeirində düşür oduğu acınacaqlı maddi durumdan "ilhamının qəlp pula dönməsindən", qələm yoldaşları olan şairlərin sərəsəri vəziyyətə düşdükələrindən acı-acı sığayət edir.

Akademik Bəkir Nəbiyev şairin yaradıcılığında bəhs edərkən yazır: "Hadi ölümündən sonra da olsa, böyük şair kimi öz obyektiv qiymətini alaçağına əmin olub. "Ümid həyatın ruhudur" şeirində Hadinin istifadə etdiyi çox maraqlı bir təşbehə heç də quraqlıq qalmaq mümkün deyil. "Bəxtim kimi olsun kəfənim, yəni siyahnak"... Hadi bir növ vəsiyyət edir ki, onun kəfəni üçün qara qarçadan istifadə olunsun; çünki bu rəng şairin qara bəxtinin rəmzidir... Lakin bu qara bəxtin, qara rəmin özünü də axırında şair bir işıq, bir aydınlıq görüb..."

Hadi 1910-cu ilin baharında İstanbulla gəlir. "Tanin" qəzeti redaksiyasında Şerq dilləri üzrə tərcüməçi işləyir. Türk poeziyasında azadlıq çarçıları kimi tanınan Tofiq Fikrət və Rza Tofiqlə dostluq əlaqələri qurur. Ölkədəki irtica əleyhinə "Rübab", "Sərvəti-fünun", "Sabah" qəzetlərində fəal çıxışlar edir. 1913-cü ildə fars dilinə tərcümə olunan "Fünun və maarif" şeirə görə təqib edilir. Bu zaman Osmanlının hərbi naziri Mahmud Şövkət paşaya sui-qəsd olur. Nəzərdə olan Hadi "Rusiyaqan göndərilmiş təxribatçı" kimi Salonik şəhərinə (Yunanistan) sürgün olunur. Şair burada bazarda çalışır və bir parça çörək üçün çapıq-quruş qazanır. Yunan polisi də Hadin "Türkiyənin cəsus" kimi şübhələnir. O, Azərbaycan şairi olduğunu heç kəsə inandırma bilmir. Hadini gəmiyə mindirib Yunanıstandan təcili xaric edirlər. Gəmidə onu Mərmərə dənizinə atıb öldürmək istəyirlər. Təsədüf nəticəsində xilas olur. Çox çətinliklə İstanbulla, oradan da Batuma və nəhayət, 1914-cü ilin fevralında Bakıya qayıdır.

"Mədəni irsini qoru" layihəsi Qobustandan başlayıb

Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodik və İxtisaslandırma Mərkəzinin (MEMİM) təşkilatçılığı, Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidməti, AMEA-nın Abbasqulu Ağa Bakıxanov adına Tarix və Etnologiya İnstitutu, Azərbaycan Gənclər Fondu və Azərbaycan Tələbə Gənclər Təşkilatları İttifaqının dəstəyi ilə "Mədəni irsini qoru" adlı layihə həyata keçirilir.

Bakıda keçiriləcək BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyası Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) əra-fəsində gerçəkləşən infotur zamanı iştirakçılar üçün maarifləndirici seminar da təşkil olunub. İqlim dəyişikliyinə tarixi abidələrə təsir, iqlim dəyişikliyinə təsir edən çirkənlərdir tullantıların ekosisteme mənfi təsirlərini azaldılması, ekoloji maarifləndirmə kimi mövzularda ətrafında çıxış edən Qobustan Milli Tarix-Bədii Qoruğunun əməkdaşları gəncləri maraqlandıran sualları cavablandırdılar.

Layihə çərçivəsində ilk olaraq noyabrın 2-də Qobustan Milli Tarix-Bədii Qoruğuna infotur təşkil olunub.

Layihənin məqsədi ölkənin zəngin tarixi-mədəni irsinin təbliği və mühafizəsi sahəsində praktiki biliklərin artırılması, milli kədr potensialının gücləndirilməsi, gənc nəslin maarifləndirilməsinə dəstək olmaqdan ibarətdir.

Qoruğun açıq ərazisinə və muzeyə ekskursiya zamanı qorucular əməkdaşları və Tarix və Etnologiya İnstitutunun əməkdaşları Faiq İsmayilov tərəfindən maarifləndirici məlumatlı iştirakçıların diqqətinə çatdırılıb.

Layihə çərçivəsində seminar və təqdimatların yer alacağı bu kimi infoturların davamlı təşkili nəzərdə tutulub.

Azərbaycanın qədim şəhərlərindən olan Şəkinin özünəməxsus memarlıq üslubu, fərdi vizual görkəmi var. Bu görkəmin formalaşmasında Şəki Xan sarayı, Şəhaxanovların evi, karvansaralar və başqa tarixi memarlıq abidələri ilə yanaşı, yaşayış binalarının da mühüm rolu var. Bu binaların əksəriyyətini XIX əsrin sonu – XX əsrin əvvəllərində Şəkiddə sənayeləşmənin və ticarətin gətirdiyi gəlir hesabına zənginləşmiş adlı-sanlı tacir ailələri inşa etmişlər.

Bu gün Şəki "Yuxarı Baş" Milli Tarix-Memarlıq Qoruğu ərazisində dövlət qeydiyyatına alınmış 83 memarlıq abidəsi arasında həmin nəsillərə məxsus evlər öz əzəməti və gözəlliyi ilə göz oxşayır. Ənənəvi Şəki evlərinin unikal fasad elementlərini, pəncərə və qapı detallarını ehtiva edən bu memarlıq abidələri öz görünüşləri ilə sanki zamana meydan oxuyur. Ancaq həttdə həmin

evlərdə XIX əsrdə Şəkinin ictimai-siyasi və iqtisadi həyatında söz sahibi olmuş ailələrin varisləri yaşayırlar.

Şəkinin, demək olar ki, bütün bəy və tacir ailələrinin taleyi bir-birlərinə bənzəyir. Sovet hökumətinin qurulması ilə başlayan kollektivləşmə nəticəsində, Azərbaycandakı bir çox bəy və zadəganlar kimi, Şəkinin də tacir və mülkədarlarının var-dövləti müsadirə olunmuş,

Zamanın dayandığı məkanlar

mülkləri ayrı-ayrı qurumlara, şəxslərə bağlanmışdı. Bütün bunlara rəğmən mülk sahiblərinin soyadı həmin binaların adına çevrilib, yüz ildən çox keçməsinə rəğmən əsl sahiblər unudulmayıb.

Şəkinin ən gözəl yerində, karvansaralardan Xan sarayına qalxan küçədə öz tarixi memarlıq görkəmi ilə göz oxşayan, uzun illərdir internat tipli məktəb olaraq istifadə olunan binalar məşhur "Dadanovlar", keçmiş uşaq evinin binası "Zülfüqarovlar", Qala divarlarından şərqdə istirahət evi və uşaq xəstəxanası olmuş mülk "Hüseynbəyovlar", Pedaqoji Texnikumun binası "Əliyevlər" nəslinin adını və xatirəsini hələ də yaşatmaqdadır.

Adları sadələnən binalar, hər nə qədər XIX əsrin memarlıq üslubunu günümüzə qədər qoruyub saxlasa da, interyey olaraq müasirləşib. Həmin binaların daxilində o dövrdən qalma bir əşya, nə də bir nişanə var. Ancaq elə evlər də var ki, içində sanki zaman dayanıb. Tikildiyi dövrə aid əşyalar, mebellər, fotolar və xatirələr hələ bu evləri tərk etməyib.

Onlardan biri Şəkinin M.F.Axundzadə prospektində yerləşən 207 nömrəli evdir.

Nadir hallarda qapısı açılan ev fasad bazəkələri ilə küçədən keçən hər kəsin diqqətini çəkir. Ev sahibləri Bakı şəhərində yaşayır, bəzən yay aylarında Şəkiyə gələndə bu evdə qalırlar. Evin sahibəsi Svetlana Hüseynbəyovdur. Svetlana xanım Dadanovlar nəslinin nümayəndəsi, Hüseynbəyovlar nəslinin gəlinidir. Atası Nütvəli Məşədi Xəlil Dadanovla məşhur Şəki milyonçusu Məmmədsadiq Əliyev qızı Gülsüm xanımın izdivacından doğulub.

Tütün-maxorka istehsalı və ticarəti ilə məşğul olmuş Dadanovlar da, Şəki milyonçusu Əliyevlər də, ipək ticarəti ilə məşğul olmuş Hüseynbəyovlar da Şəkinin memarlıq irsinə böyük miras qoyub. "Azərbaycan Respublikası ərazisində dövlət mühafizəsinə götürülmüş daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin əhəmiyyət dərəcələrinə görə bölgüsünün təsdiq edilməsi haqqında" Nəzirlər Kabinetinin 2001-ci il 2 avqust tarixli Qərarından irəli gələrək 3 noyabr 2021-ci il tarixində Dadanovlar ailəsinə məxsus beş, Hüseynbəyovlara məxsus dörd, Əliyevlərə məxsus üç bina hər birinə inventar nömrəsi verilməklə yerli əhəmiyyətli abidə ki-

mi dövlət tərəfindən qeydiyyatla alınıb.

Svetlana xanımın söylədiyinə görə, 207 nömrəli ev Dadanovların yaşayış evi, digər binalar isə ticarət və istehsalat obyektleri olub. Bu evə daxil olduqda insan sanki yüz il öncəyə qayıdır, zamana səyahət edir. İkitaylı qapılardan daxil olduqca hündür tavanlı, işıqlı otaqlarda keçmiş qoxusu duyulur. Keçmiş sənətkarların zövq və səriştəsinin məhsulu olan qozqara mebellərin oyma naxışları göz oxşayır.

Ev sahiblərinin basabasından qalan yadigarları məhəbbətlə qorunması, fəxrli təqdim etməsi soy-köke verilən dəyəri göstərir. O, qürur hissi ilə bəbə və nəvəsindən, Şəkinin üç məşhur nəslilə qohumluğundan danışır. Ağ-qara, köhnə fotoları göstərib nəslin nümayəndələrini təqdim edir.

Şəkiddə belə evlər də, belə insanlar da, belə fotolar da çoxdur. Bu dəyərli əşyaların, fotoların qorunması, tanidilməsi tarixi-mədəni irsimiz üçün böyük töhfədir. Bu fotolar Şəkinin etnoqrafiyasının öyrənilməsi, geyim və zینət əşyalarının tədqiqi baxımından da əvəzsiz mənbə ola bilər.

Zəminə Rəsulova
Şəki "Yuxarı Baş" Milli Tarix-Memarlıq Qoruğunun elmi işçisi

əvvəlki səh. 1-də

Sərginin açılışında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Anar Ələkbərov, mədəniyyət naziri Adil Kərimli, digər rəsmilər, diplomatlar, tanınmış incəsənət xadimləri iştirak ediblər.

Açılış mərasimində çıxış edən Anar Ələkbərov öz sərgisinin Azərbaycanda keçirilməsi üçün göstərdiyi dəstəyə görə Lorenzo Kuinnə təşəkkürünü bildirib. O, COP29 günlərində Bakıya gələcək qonaqların da bu incəsənət nümunələrini bəyənəcəyinə ümidvar olduğunu bildirib.

"365 Art" şirkətinin təsisçisi, sərginin kuratoru Olqa Daniele tədbirin yüksək səviyyədə təşkilinə görə Heydər Əliyev Mərkəzinə minnətdarlığını bildirib. Qeyd edib ki, Lorenzo Kuinn öz əsərlərində eşqə, məhəbbətə, planetimizə olan vurğunluq hissələrini əsas tutur.

Diqqətə çatdırılıb ki, Bakı sərgisində müəllifin 15 əsəri yer alır. Lorenzo Kuinn əsərlərinin təbiətin gücünü təəcəssüm etdirdiyini bildirib: "Biz Yer kürəsini sevməliyik. Necə ki, ana övladına yanaşır. Yer kürəsinə hörmət etməliyik, necə ki, öz anamıza hörmət edirik. Bizim yaşamaq üçün başqa məkanımız yoxdur...".

Sonra Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısında və foyesində təqdim olunan heykəltararşlıq nümunələrini baxış keçirilib.

"Sevgi birliyi" kompozisiyası dünyaya qarşılıqlı sevgi və dəstək çağırışıdır. Çünki bəşəriyyətdə mükəmməl harmoniya içində əbədi bir əlaqə qurmaq imkanı məhz bu hissələr sayəsində mümkündür.

"Özünü sev" ("Love Yourself") əsəri özünə sevgi vasitəsilə məhəbbət əks etdirmək, bu hissi dünya ilə paylaşmağa çağırır.

"Perspektivdə" ("In Perspective") adlı heykəltararşlıq nümunəsi isə dünyamızın nə qədər zərif və kainatla müqayisədə çox kiçik olduğunu əks etdirir.

Bununla Lorenzo Kuinn insanları yaşadığımız dünyanı perspektivdə qiymətləndirməyə çağırır.

"Tanrının əli" ("Hand of God") müəllifin şedevrlərindən hesab olunur. Əsərdə bükülmüş halda olan insan yorğun şəkildə qolla-

"Təbiətdə tarazlıq"

Bakıda italyalı monumental heykəltararşın sərgisi

rını aşağı salaraq, onu dəstəkləyən nənəyə bir əlin övcüdədir. Lorenzo bu əsərini oğluna həsr edib. "Tanrının əli" diqqətli uşaqların real həyatda üzləşdiyi təhlükələrə cəlb edir. Bu əl sonradan Kuinnin digər monumental işlərində mərkəzi elementə çevrilib.

Lorensonun Bakıya gətirilən digər işi "Birlikdə" ("Together") adlanır. Bu kompozisiyanın Gizada (Misir) nümayişi ilə ilk dəfə müasir incəsənətin piramidaya yaxın olmasına icazə verilmişdi.

"Təbiətin gücü" ("Force of Nature") kövrək, lakin çox güclü qadın obrazını təəcəssüm etdirir. Burada ana təbiətin özü canlandırılır.

"Bəxt et və al" ("Give and Take") əsəri ilə heykəltararş diqqətli həyatda, o cümlədən təbiətdə tarazlığın önəminə yönəldir. Bu əsər su üzərində ilk dəfə Azərbaycanda nümayiş etdirilir.

"Oskar" mükafatçısı aktyor Entoni Kuinn və geyim dizayneri, aktrisa İolanda Addolorinin ailəsində doğulan Lorenzo Nyu-Yorkda İncəsənət Akademiyasında təhsil alıb. Rəssam olmağı planlaşdırsa da, enerjisini və orijinal ideyalarını daha yaxşı ifadə etmək üçün taleyini heykəltararşlıqla bağlamaq qərarına gəlir. Aktyor kimi də tanınaraq filmlərdə rol alıb.

Monumental kompozisiya 2021-ci ildə Kann şəhərində, 2023-cü ildə isə Dubayda təqdim olunub. Əsərdə insana həm yaratmağa, həm də məhv etməyə imkan verən əllər təsvir olunub. Bununla rəssam hər şeyin öz əlimizdə olduğuna inanır.

"Hisslərin yaradıcısı", "emo-siyaların rəssamı" kimi tanınan Lorenzo son dövrlərdə ən çox maraqlı gördüyü heykəltararşlardan biridir. Onun əsərləri 2025-ci il mayın 11-dək Heydər Əliyev Mərkəzinin parkında və foyesində nümayiş olunacaq.

"Müasir incəsənətdə Göbəklitəpə"

12 min il yaşı olan məkan rəssamların gözü ilə

Oktyabrın 31-də Azərbaycan Milli Xalça Muzeyində Bakı Yunus Əmrə İnstitutunun təşkilatlığı ilə "Müasir incəsənətdə Göbəklitəpə" adlı sərginin açılışı oldu.

Mərasimdə mədəniyyət nazirinin müavini Səadət Yusifova, Murad Hüseynov, Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Cahit Bağcı, millət vəkilləri, incəsənət xadimləri iştirak edirdi.

Milli Xalça Muzeyinin direktoru Əminə Məlikova diqqətə çatdırdı ki, Yunus Əmrə İnstitutu və Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyinin dəstəyi ilə ərsəyə gələn sərgidə qardaş ölkədən 30 rəssamın bəşəriyyətin mühüm arxeoloji kəşflərindən olan Göbəklitəpəyə həsr etdikləri əsərlər yer alıb: "Sərginin mövzusu bəşəri dəyərlərə malikdir. Sərginin COP29 ərəfəsində açılması da böyük əhəmiyyət kəsb edir".

Bakı Yunus Əmrə İnstitutunun rəhbəri Səlcuk Karakılıç bildirdi ki, UNESCO-nun Dünya İrs Siyahısına daxil olan 12 min il əvvələ aid Göbəklitəpə arxeoloji abidəsi bəşəriyyətin ən qədim yaşayış məskənlərindən biri və Yer üzündə ilk ibadət yeri, məbəddir. Bir çox bəşəri suallara yeni cavablar təqdim edən bu füsunkar arxeoloji ərazi nəhəng daş strukturları ilə tanınır.

Səfir Cahit Bağcı çıxışında bu sərgi ilə Türkiyənin mədəni zənginliyini paylaşdıqlarına görə məmnunluğunu ifadə etdi: "Bu layihələr iki qardaş ölkə olaraq tariximizin, qədim mədəni sərvətlərimizin tanınması baxımından önəm kəsb edir".

Sərginin kuratoru Siret Uyanık diqqətə çatdırdı ki, Göbəklitəpə arxeoloji sahəsi, Şanlıurfa şəhərinin mərkəzindən 18 kilometr şimal-şərqdə, Örencik kəndi yaxınlığında yerləşir. Ərazi 1963-cü ildə İstanbul və Çikaqo Universitetlərinin birgə aparılan tədqiqatları zamanı aşkar olunub. Qazintılara 1995-ci ildə Almaniya Arxeologiya İnstitutunun professoru Klaus Şmitin rəhbərliyi ilə başlanılıb və 10 min ildən çox torpaq altında qalmış "gizli xəzinə" üzə çıxarılıb.

Yaşayış sahəsi kimi istifadə edilmiş yerdə çoxsaylı məbəddə tikililərin qalıqları var. Bölgenin Neolit dövrünün inanc mərkəzi olduğunu deməyə əsas verən və bu günə qədər 6-si aşkar edilən, lakin geoməqnit ölçmələri ilə ümumi sayının 20-yə çatdığı müəyyən edilən monumental tikililərin formaları biri-birinə oxşardır. Neolit dövründə hündürülüyü 6 metrə qədər olan "T" şəkilli sütunlara həkk olunan, daşlar üzərində təsvir olunmuş qədim və bəziləri üçölçülü olan heyvan təsvirləri əcdadlarımızın bədii istedadını üzə çıxarıb.

Göbəklitəpə bir çox yeni məlumat ortaya çıxarsa da, tapıntılarla bağlı hələ də cavabı məlum olmayan suallar elm adamlarını narahat edir. Bu məbədləri kimin tikdiyi, çəkisi 60 tona qədər olan sütunların buraya necə daşınaraq ucaldıldığı, niyə tonlarla torpaq və daşla örtülərək basdırıldığı, məbədlərin məqsədinin tam olaraq nə olduğu, cavabını gözləyən və yaqın ki, illərlə araşdırma tələb edəcək silsilədir.

Noyabrın 6-dək davam edəcək sərgi layihəsinin məsləhət şurasının üzvləri professorlar Aytan Ayan, Alaybəy Karoğlu və Teymur Rzayevdir.

Lalə Azəri

İlin sonunadək 61 milyon turist

2024-cü ilədək Türkiyənin turizm üzrə ziyarətçi hədəfi 61 milyona yüksəldilib. Daha öncə bu hədəf 60 milyon turist olaraq qeyd edilmişdi.

Pandemiyadan əvvəlki 2019-cu ilin eyni dövrü ilə müqayisədə ölkəyə gələnlərin sayı 18,3 faiz, ötən ilə nisbətən isə 8,7 faiz artıb. İlin doqquz ayı ərzində ölkə turizmdən 46,9 milyard dollar gəlir əldə edib.

Bu barədə məlumatları Türkiyənin mədəniyyət və turizm naziri Mehmet Nuri Ersoy açıqlayıb.

Onun sözlərinə görə, Türkiyə cari ilin üçüncü rübündə turizm sahəsindən 23,2 milyard dollar gəlir əldə edib ki, bu da sahə üzrə rüb hesabı ilə ən yüksək rəqəmdir. Qeyd edilib ki, 2024-cü ildə Türkiyəyə gələn turistlərdən Rusiya (5,5 milyon), Almaniya (5,2 milyon) və Böyük Britaniya (3,7 milyon) vətəndaşları ilk üçlükdə yer alıb.

UNESCO-nun Yaradıcı Şəhərlər Şəbəkəsinə dair dəyirmi masa

Dünya Şəhərlər Günü (31 oktyabr) münasibətilə Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən Heydər Əliyev Mərkəzində UNESCO-nun Yaradıcı Şəhərlər Şəbəkəsinə dair dəyirmi masa təşkil edilmişdir.

Tədbirdə UNESCO-nun Yaradıcı Sənətkar Şəbəkəsinin tarixi, əhəmiyyəti və məqsədləri haqqında məlumat verilib. Yaradıcı Şəhərlər Şəbəkəsində yer alan Şəki, Bakı və Lənkəran şəhərləri ilə bağlı təqdimatlar olub. Qeyd olunub ki, şəhərlərimiz bu çərçivədə bir sıra layihələr həyata keçirib, yerli və beynəlxalq səviyyədə yaradıcılığın təşviqi ilə bağlı tədbirlər təşkil edib.

Şəbəkədə şəhərlərimizin daha aktiv fəaliyyətinin təşkil məqsədilə koordinasiya mə-

xanizmlərinin təkmilləşdirilməsi, şəbəkəyə üzv olan digər şəhərlərlə əməkdaşlığa dair təkliflər sənəlib.

Bildirilib ki, Azərbaycanın digər şəhərlərinin də Şəbəkəyə daxil edilməsi üçün müvafiq namizədliklərin UNESCO Katibliyinə təqdim olunması istiqamətində işlər aparılır.

Xatırladaq ki, Azərbaycanın Şəki şəhəri "sənət və sənətkarlıq" tematikası üzrə 2017-ci ildən, Bakı şəhəri "dizayn" tematikası üzrə 2019-cu ildən, Lənkəran şəhəri isə "gastronomiya" tematikası üzrə 2021-ci ildən UNESCO-nun Yaradıcı Şəhərlər Şəbəkəsinin üzvüdür.

Xronoqraf

365 il əvvəl...

7 noyabr 1659-cu ildə Fransa ilə İspaniya arasında 1635-ci ildə başlanan müharibə Pireney sülhünün imzalanması ilə nəticələnib. İspaniya sərhəd bölgələrindəki bəzi əraziləri, o cümlədən nəzarətində olan Niderlandın bir hissəsini Fransa verdi. Əvəzində Fransa zabt etdiyi Kataloniya ərazilərini İspaniyaya qaytardı.

107 il əvvəl...

7 noyabr 1917-ci ildə Rusiyada tarixə "Böyük Oktyabr Sosialist İnqilabı" kimi düşmüş bolşevik üsyanı qələbə çalib. Üsyan noyabrın 6-da (köhnə təqvimlə 24 oktyabr) Petroqradda (Sankt-Peterburq) başlanmışdı. "Müvəqqəti hökumət" in yerləşdiyi "Qış sarayı"nın alınması noyabrın 7-nə keçən gecə baş verdi. "Tavriya" zalında çıxış edən Vladimir Lenin hakimiyyətin sovetlər (bolşeviklərin) əlinə keçdiyini bəyan etdi.

105 il əvvəl...

5 noyabr 1919-cu ildə Türkiyənin Antep

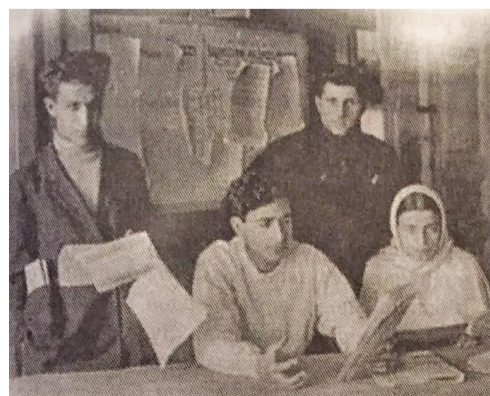
Tarixdə bu gün

Olaylar, faktlar (5 – 8 noyabr)

şəhəri Fransa qüvvələri tərəfindən işğal olunub. Bundan öncə, 1918-ci ilin dekabrında şəhər ingilislərin nəzarətinə keçmişdi. Fransız işğalı 1921-ci ilin dekabrınadək sürdü. Qurtuluş savaşında azad olunan şəhər qazilik ünvanı olaraq Qaziantep adlandırıldı.

98 il əvvəl...

6 noyabr 1926-cı ildə Azərbaycan Radiosu fəaliyyətə başlayıb. Bakıda ilk radiosantiansyanın verilişlərinin gündəlik efir vaxtı 2 saat təşkil edirdi. 1956-cı il fevralın 14-də

Bakı Televiziya studiyası fəaliyyətə başladı. 6 noyabr Azərbaycanda radio və televiziya işçilərinin peşə bayramı günüdür.

75 il əvvəl...

7 noyabr 1949-cu ildə Abşeron yarımadasının 40 km cənub-şərqində, Xəzərin Azərbaycan sektorundakı "Qara daşlar" adlanan yerdə ilk neft quyusu fontan vurub. "Qara daşlar"ın fəthi 1947-ci ildə məşhur neftçi-geoloq, "Azneftkəşfiyyat"ın rəisi Sabit Orucovun rəhbərliyi ilə başlanmış, 1948-ci ilin noyabrında ilk neft desantı ərazidə məskən salmışdı. Sonralar bu yerdə dəniz şəhəri – polad dirəklər üzərində Neft Daşları salındı.

57 il əvvəl...

8 noyabr 1967-ci ildə Bakı metrosu sərnişinlərə xidmət göstərməyə başlayıb. Paytaxtda 5 yeraltı stansiya – "Bakı Soveti" ("İçərişəhər") – "26 Bakı komissarı" ("Sahil") – "28 Aprel" ("28 May") – "Gənclik" – "Nərimanov" xətti istifadəyə verilib. Respublika rəhbərliyinin iştirakı ilə Bakı metrosunun rəsmi açılışı 6 noyabrda olsa da, metro nəqliyyatı kütləvi istifadəyə 7 Noyabr bayramından (1917-ci il Sosialist İnqilabının ildönümü, sovet dövründə qeyri-ış gününü idü – red.) sonrakı gün verilib. 8 noyabr Bakı metropoliteni işçilərinin peşə bayramı günüdür.

Hazırladı: V.Orxan

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev
Ünvan: AZ 1012, Bakı şəhəri, Moskva prospekti 1D
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə
Telefon: (012) 431-28-79 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79 (müxbirlər)
530-34-38 (mühasibatlıq, yayım)
E-mail: qazet@medeniyyet.az
Lisensiya № AB 022279. **İndeks:** O187. **Qiyməti:** 60 qəpik

"Mədəniyyət" qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.
Tiraj: 5086. **Sifariş:** 2592
Buraxılışa məsul: Fərid Yunisli

Yazılarda faktlara görə müəlliflər cavabdehdir. Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilmişdir.

Bank rekvizitləri:
Kapitalbank 1 saylı Yasamal filialı
Kod: 200037. **VOEN:** 9900003611. **SWIFT:** AIBAZ2XXXX
Müxbir hesab: AZ37NABZ0135010000000001944

MADANIYYAT QAZETİ REDAKSIYASI
H/Hesab: AZ98AIB33080019443300232103. **VOEN:** 1300358641